

Vergi Bülteni 2024/37

Yeni Kanun Teklifi

18 Temmuz 2024

Özet

16 Temmuz 2024 tarihinde TBMM gündemine giren Vergi Kanunları ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair **Kanun Teklifiyle**, diğer düzenlemeler yanında;

- Kurumlar Vergisi Kanunu'na 13 maddeden oluşan, yerel ve küresel asgari tamamlayıcı kurumlar vergisi getirilmesine ilişkin bir bölüm eklenmesine,
- Hesaplanan kurumlar vergisinin, indirim ve istisnalar düşülmeden önceki kurum kazancının % 10'undan az olamayacağına ilişkin düzenleme yapılmasına,
- Serbest bölge kazanç istisnasının, yurt dışına satışlardan elde edilen kazançlarla sınırlandırılmasına,
- Yap işlet devret modeli ile kamu özel işbirliği projeleri kapsamında yapılan faaliyetlerden elde edilen kazançlar için kurumlar vergisi oranının % 30'a çıkartılmasına,
- Faaliyetini bırakan, bölünen veya infisah eden mükelleflerin sonraki döneme devreden katma değer vergisi tutarlarının devralan şirkette indiriminin inceleme sonucu yapılabilmesine,
- Beş yıl süresince indirilemeyen katma değer vergisinin indirim hesabından çıkartılarak özel bir hesaba alınmasına ve mükellefin talebi üzerine inceleme sonucuna göre gider yazılabilmesine,
- Yatırım fon ve ortaklıklarına tanınan kurumlar vergisi istisnasının, fon ve ortaklıkların gayrimenkul kazançlarının en az % 50'sinin kâr olarak dağıtılması koşuluna bağlanmasına,
- İktisadi işletmelere dahil kıymetli madenlerin borsa rayici ile değerlemesine,
- Ticari ve mesleki kazanç sahiplerinin hasılatlarına yönelik yapılacak tespitlerle, bunların matrahlarının tespiti konusunda ek bir vergi güvenlik önlemi getirilmesine,
- Teknoloji şirketi niteliğini haiz işverenlerce hizmet erbabına pay senedi verilmek suretiyle sağlanan menfaatlerde ücret istisnasına,
- Vergi aslının uzlaşma kapsamından çıkartılmasına,
- Bazı vergi cezalarının artırılmasına,
- Yurt dışı çıkış harcının artırılmasına,

- Bazı ödemelerin gelir ve kurumlar vergisi tevkifatı kapsamına alınabilmesi için Cumhurbaşkanına yetki verilmesine, ilişkin düzenlemeler önerilmiştir.

Kapsam

16.07.2024 tarihinde TBMM gündemine giren Vergi Kanunları ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair **Kanun Teklifiyle** birçok vergi kanununda değişiklik önerilmiştir.

Teklif, yürütme ve yürürlük maddeleri hariç 51 maddeden oluşmakta olup, 4 maddede Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nda, 47 maddede ise çeşitli vergi kanunlarında değişiklik önerisi içermektedir.

Önerilen vergi düzenlemeleri aşağıda özetlenmiştir.

1. Kurumlar Vergisi Kanunu Düzenlemeleri

a) Küresel Asgari Kurumlar Vergisi

OECD tarafından hazırlanan ve Sütun II Model Kurallar olarak da adlandırılan küresel asgari kurumlar vergisi, yıllık geliri 750 milyon Euro veya daha fazla olan çok uluslu işletmeler grubunun üyesi şirketlerin, faaliyet gösterdikleri her bir ülkede elde ettikleri gelir üzerinden, asgari %15 oranında vergi ödemesini sağlamak için tasarlanmıştır.

Bu amaçla hazırlanan Kanun teklifi ile OECD Model Kurallar dikkate alınmak suretiyle söz konusu gelir limitini aşan büyük çok uluslu işletmelerin asgari %15 oranında vergi ödemesi sağlanmaktadır. Bu kapsamda Kurumlar Vergisi Kanununa "Yerel ve Küresel Asgari Tamamlayıcı Kurumlar Vergisi ve Geçici Maddeler" başlıklı 5. Kısım eklenmektedir.

Bu kısımda, kapsama giren çok uluslu şirketlerin tabi olacakları yerel ve küresel asgari kurumlar vergisinin konusuna, mükelleflerine, matrahına, vergi oranına, istisna ve muafiyetlerine ve söz konusu verginin uygulanmasına yönelik düzenlemelere yer verilmiştir. Düzenlemelerin 2024 hesap dönemini (özel hesap dönemleri için 2024 yılında başlayan özel hesap dönemlerini) kapsayacak şekilde yürürlüğe girmesi öngörülmüştür.

İşletmelerin ek vergi yükümlülüğünün tespitinde öncelikle vergi yükünün hesaplanması gerekmektedir. Düzenlemeye göre, finansal muhasebe (IFRS) üzerinden hesaplanan vergilerin kazanç toplamına bölünmesi suretiyle tespit edilmektedir.

Vergi yükünün hesabında dikkate alınacak kapsanan vergiler olarak hesaplanan kurumlar vergisi yanında kar dağıtımı üzerinden tahakkuk eden stopaj tutarı da dikkate alınacaktır. Ayrıca toplam ertelenmiş vergi düzeltme tutarı da kapsanan vergilerin hesabında önem arz etmektedir.

Hesaplamalarda dikkate alınması gereken bir diğer önemli husus OECD modelinde de öngörülen istisna düzenlemesidir. Ek vergi yükümlülüğünü azaltmaya yönelik olarak, küresel asgari tamamlayıcı kurumlar vergisi matrahından, 2024 hesap dönemi için maddi duran varlıkların net defter değerinin %7,8'i, bağlı işletmelerin çalışanlarının brüt ücretlerinin %9,8'i tutarında istisna uygulanacaktır. İstisna tutarı, ek vergiye konu gelirden düşülecek ve kalan tutar üzerinden ek vergi

hesaplanacaktır.

Uygulamadaki karmaşık yapıdan dolayı, geçiş döneminde Ülke Bazlı Raporlama (CbCR) verileri üzerinden basitleştirilmiş bir hesaplama yaklaşımı (Güvenli Liman Uygulaması) getirilmiştir. Geçici güvenli liman kapsamında olan işletmeler için tamamlayıcı ek vergi «sıfır» olarak dikkate alınacak ve detaylı bir bilgi beyannamesi bu işletmelerden aranmayacaktır.

Nihai ana işletmesi Türkiye’de bulunan grupların, küresel asgari tamamlayıcı vergi beyanlarını, 2026 yılının Haziran ayının sonuna kadar verilecek küresel asgari kurumlar vergisi beyannamesi kapsamında yerine getirmeleri beklenmektedir.

Bu beyan öncesinde ise çok uluslu işletme gruplarına bağlı ve Türkiye’de yerleşik olan işletmelerin ayrıca yerel asgari tamamlayıcı kurumlar vergisi beyannamesini 2025 yılı Aralık ayında vermeleri gerekecektir.

Konuyla ilgili ayrıntılı açıklamalara, bu konuyla ilgili olarak daha sonra hazırlanacak bir Bültende yer verilecektir.

b) Bazı Kurumlar İçin Kurumlar Vergisi Oranı

Kurumlar Vergisi Kanunu’nun 32. maddesinde yapılacak değişikliklerle,

- Bazı Yatırım ve Hizmetlerin Yap-İşlet-Devret Modeli Çerçevesinde Yaptırılması Hakkında Kanuna göre yap-işlet-devret modeli çerçevesinde gerçekleştirilen projeler ile
- Sağlık Bakanlığınca Kamu Özel İş Birliği Modeli ile Tesis Yaptırılması, Yenilenmesi ve Hizmet Alınması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun hükümlerine göre kamu özel iş birliği modeli çerçevesinde yürütülen projelerden,

elde edilen kazançlar için kurumlar vergisi oranının % 30’a çıkartılması önerilmektedir.

Önerilen yeni oran, yukarıda bahsedilen Kanun'lara göre düzenlenen sözleşmelere taraf olan kurumların, sadece bu kazançlarına değil bütün kazançlarına uygulanacaktır.

Kurumlar Vergisi Kanunu’nun 32. maddesinde yapılan düzenlemenin, 2025 yılı vergilendirme dönemi kurum kazançlarına uygulanmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girmesi öngörülmüştür. Önerilen düzenlemeye göre değişiklik, özel hesap dönemine tabi olan kuramların, 2025 takvim yılında başlayan özel hesap dönemi ve izleyen vergilendirme dönemlerinde elde edilen kazançlarına uygulanmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girecektir.

Mevcut ve önerilen düzenleme metinleri aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Mevcut düzenleme	Önerilen düzenleme
Kurumlar Vergisi Kanunu Kurumlar vergisi ve geçici vergi oranı Madde 32- (1) Kurumlar vergisi, kurum kazancı üzerinden % 25 oranında alınır. Şu kadar ki bankalar, 6361 sayılı Kanun kapsamındaki şirketler, elektronik ödeme ve para kuruluşları, yetkili döviz müesseseleri, varlık yönetim şirketleri,	Kurumlar Vergisi Kanunu Kurumlar vergisi ve geçici vergi oranı Madde 32- (1) Kurumlar vergisi, kurum kazancı üzerinden % 25 oranında alınır. Şu kadar ki bankalar, 6361 sayılı Kanun kapsamındaki şirketler, elektronik ödeme ve para kuruluşları, yetkili döviz müesseseleri, varlık yönetim şirketleri, sermaye piyasası kurumları ile sigorta

sermaye piyasası kurumları ile sigorta ve reasürans şirketleri ve emeklilik şirketlerinin kurum kazançları üzerinden kurumlar vergisi % 30 oranında alınır. ...	ve reasürans şirketleri, emeklilik şirketleri ve 8/6/1994 tarihli ve 3996 sayılı Bazı Yatırım ve Hizmetlerin Yap-İşlet-Devret Modeli Çerçevesinde Yaptırılması Hakkında Kanuna göre yap-işlet-devret modeli çerçevesinde gerçekleştirilen projeler ile 21/2/2013 tarihli ve 6428 sayılı Sağlık Bakanlığınca Kamu Özel İş Birliği Modeli ile Tesis Yaptırılması, Yenilenmesi ve Hizmet Alınması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun hükümlerine göre kamu özel iş birliği modeli çerçevesinde yürütülen projelerde sözleşmenin tarafı olarak faaliyette bulunan şirketlerin kurum kazançları üzerinden kurumlar vergisi % 30 oranında alınır. ...
---	--

c) Asgari Kurumlar Vergisi

Kurumlar Vergisi Kanunu'na 32/B maddesinden sonra gelmek üzere eklenen "Yurt içi asgari kurumlar vergisi" başlıklı 32/C maddesiyle, Kanun'un 32 ve 32/A maddeleri hükümleri dikkate alınarak hesaplanan kurumlar vergisinin, indirim ve istisnalar düşülmeden önceki kurum kazancının % 10'undan az olmaması önerilmektedir.

Buna göre, mevcut düzenlemeler çerçevesinde kurumlar vergisi hesaplanacak, bu şekilde hesaplanan vergi tutarı, önerilen yurt içi asgari kurumlar vergisi düzenlemesine göre indirim ve istisnalar düşülmeden önceki kurum kazancının % 10'undan az olamayacaktır.

Önerilen düzenlemeye göre, asgari kurumlar vergisi hesaplanırken, aşağıdaki istisna ve indirimler asgari kurumlar vergisi matrahından düşülecektir:

- Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 5. maddesinin birinci fıkrasının;
 - (a) bendinde yer alan, tam mükellef kurumlardan elde edilen iştirak kazançları
 - (ç) bendinde yer alan, emisyon primi kazançları
 - (i) bendinde yer alan risturnlar
 - (j) ve (k) bentlerinde yer alan, finansal kiralama şirketleri ve varlık kiralama şirketleri ile yapılan sat geri kirala işlemlerinden elde edilen kazançlar
 - Sahip oldukları taşınmazlardan elde edilen kazançlar dışında, (d) bendinde yer alan yatırım fon ve ortaklıklarının istisna kazançları
- Türk Uluslararası Gemi Siciline kayıtlı gemilerin işletilmesi ve devrinden elde edilen istisna kazançlar
- Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 10. maddesinin birinci fıkrasının;
 - (g) bendinde yer alan, girişim sermayesi fonu

- (h) bendinde yer alan, korumalı işyeri indirimi.

- Mikro ve küçük işletme tanımına giren kurumlar vergisi mükelleflerinin, teknoloji geliştirme bölgeleri kazançları ile aynı işletmelerin Ar-Ge ve tasarım indirimleri.

Önerilen düzenlemeyle, hesaplanan yurt içi asgari kurumlar vergisinden, Kurumlar Vergisi Kanunu'nun;

- 32. maddesinin altıncı, yedinci ve sekizinci fıkraları uyarınca indirimli oran uygulaması nedeniyle alınmayan vergi ile
- Düzenlemenin yürürlüğe girdiği tarihten önce alınmış olan teşvik belgelerindeki yatırıma katkı tutarlarının kullanılması nedeniyle 32/A maddesi hükmüne istinaden ilgili hesap döneminde alınmayan verginin,

indirilmesi ve ödenmesi gereken yurt içi asgari kurumlar vergisinin bu şekilde belirlenmesi önerilmektedir. Bu düzenlemeyle, taraftan imalatçı ve ihracatçılara, payları borsada işlem gören şirketlere ve değişiklik öncesinde teşvik belgesi alarak indirimli kurumlar vergisinden yararlanan kurumların haklarının korunması amaçlanmaktadır.

Önerilen düzenlemede dikkat çeken diğer konular şunlardır:

- Asgari kurumlar vergisi, geçici vergi dönemleri için de uygulanacaktır.
- İlk defa faaliyete başlayan kurumlar üç hesap dönemi asgari kurumlar vergisi kapsamı dışındadır.
- İndirim ve istisnalar düşülmeden önceki kurum kazancı ibaresi, ticari bilanço karına kanunen kabul edilmeyen giderlerin eklenmesiyle bulunan tutarı ifade etmektedir.
- Asgari kurumlar vergisi oranının belirlenmesi konusunda Cumhurbaşkanına, maddenin uygulamasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye de Hazine ve Maliye Bakanlığına yetki verilmektedir.

Teklifle düzenlemenin, 2025 yılı vergilendirme dönemi kurum kazançlarına uygulanmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girmesi öngörülmüştür. Önerilen düzenlemeye göre, özel hesap dönemine tabi olan kurumların 2025 takvim yılında başlayan özel hesap dönemi ve izleyen vergilendirme dönemlerinde elde edilen kazançlarına uygulanmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girecektir.

Teklifte yer alan öneri aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Önerilen metin
Kurumlar Vergisi Kanunu Yurt içi asgari kurumlar vergisi MADDE 32/C- (1) 32 nci ve 32/A maddeleri hükümleri dikkate alınarak hesaplanan kurumlar vergisi, indirim ve istisnalar düşülmeden önceki kurum kazancının % 10'undan az olamaz. (2) Yurt içi asgari kurumlar vergisi hesaplanırken birinci fıkrada belirtilen kurum kazancından aşağıdaki istisna ve indirimler düşülür: a) 5 inci maddenin birinci fıkrasının (a), (ç), (i), (j) ve (k) bentleri ile sahip oldukları

taşınmazlardan elde edilen kazançlar dışında (d) bendinde sayılan istisna kazançlar,

b) 10 uncu maddenin birinci fıkrasının; (g) ve (h) bentleri kapsamındaki indirimler,

c) 16/12/1999 tarihli ve 4490 sayılı Türk Uluslararası Gemi Sicili Kanunu ile 491 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun kapsamında vergiden istisna edilen kazançlar,

ç) 10/7/2018 tarihli ve 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 407 nci maddesi kapsamında tanımlanan mikro ve küçük işletmelerin istisna kapsamındaki teknoloji geliştirme bölgeleri kazançları ile Ar-Ge ve tasarım indirimleri.

(3) Birinci fıkra kapsamında hesaplanan yurt içi asgari kurumlar vergisinden, 32 nci maddenin altıncı, yedinci ve sekizinci fıkraları uyarınca indirimli oran uygulaması nedeniyle alınmayan vergi ile bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce Sanayi ve Teknoloji Bakanlığında alınmış olan teşvik belgelerindeki yatırıma katkı tutarlarının kullanılması nedeniyle 32/A maddesi hükmüne istinaden ilgili hesap döneminde alınmayan vergi indirilir ve ödenmesi gereken yurt içi asgari kurumlar vergisi belirlenir.

(4) Bu madde hükmü geçici vergi dönemleri için de uygulanır.

(5) İlk defa faaliyete başlayan kurumlar hakkında faaliyete başlanılan hesap döneminden itibaren üç hesap dönemi boyunca bu madde hükümleri uygulanmaz.

(6) Bu maddede yer alan indirim ve istisnalar düşülmeden önceki kurum kazancı ibaresi, hesap dönemi sonundaki ticari bilanço karma kanunen kabul edilmeyen giderlerin eklenmesiyle bulunan tutarı ifade eder.

(7) Birinci fıkrada yer alan oranı, sektörler, faaliyet konusu, iş kolları ya da üretim alanları itibarıyla ayrı ayrı ya da birlikte sifıra kadar indirmeye veya bir katma kadar artırmaya Cumhurbaşkanı, maddenin uygulamasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Hazine ve Maliye Bakanlığı yetkilidir.

d) Yatırım Fon ve Ortaklıkları Kazançlarına İlişkin İstisnalar

Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 5. maddesinin mevcut (d) bendi hükmüyle, Türkiye'de kurulu;

- Menkul kıymetler yatırım fonları veya ortaklıklarının portföy işletmeciliğinden doğan kazançları,
- Portföyü Türkiye'de kurulu borsalarda işlem gören altın ve kıymetli madenlere dayalı yatırım fonları veya ortaklıklarının portföy işletmeciliğinden doğan kazançları,
- Girişim sermayesi yatırım fonları veya ortaklıklarının kazançları,
- Gayrimenkul yatırım fonları veya ortaklıklarının kazançları, (Esas faaliyet konusu itibarıyla gayrimenkul, gayrimenkul projeleri ve gayrimenkule dayalı haklardan oluşan portföyü işletmek amacıyla kurulanlar dışında kalanların kazançları hariç)
- Emeklilik yatırım fonlarının kazançları,
- Konut finansmanı fonları ile varlık finansmanı fonlarının kazançları,

kurumlar vergisinden müstesna tutulmuştur.

Kanun Teklifiyle, 5. maddenin (d) bendinde yer alan istisnanın, fon ve ortaklıkların (emeklilik yatırım fonları hariç) sahip oldukları taşınmazlardan elde ettikleri kazançların en az %50'sinin, elde edildiği hesap dönemine ilişkin kurumlar vergisi beyannamesinin verilmesi gereken ayı izleyen ikinci ayın sonuna kadar kâr payı olarak dağıtılması şartına bağlanması önerilmektedir. Bu koşula uyulmaması durumunda, istisnadan yararlanılması nedeniyle zamanında tahakkuk ettirilmeyen vergiler ziyaa uğramış sayılacaktır.

Teklifle ayrıca, Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 5. maddesinin (d) bendine eklenen hükme paralel olarak, aynı maddenin (a) bendinin de değiştirilerek, kâr dağıtım koşulunu sağlayamadığı için istisnadan yararlanamayan yatırım fon ve ortaklıklarından kâr payı elde eden kurumların, iştirak kazançları istisnasından yararlanmalarına olanak sağlanmaktadır.

Özetlenen düzenleme önerileri, taşınmazlardan elde edilen kazançların dağıtımını hedeflemekte olup, istisnadan yararlanmak için diğer kazançların dağıtımı zorunlu değildir. Dolayısıyla, kazançları taşınmazlardan elde edilen kazançların dışındaki gelirlerden oluşan fon ve ortaklıklar için, kâr dağıtım şartı önemini kaybetmektedir.

Önerilen düzenleme, 01.01.2025 tarihinden itibaren elde edilen kazançlara uygulanmak üzere, yayımı tarihinde yürürlüğe girecektir.

Mevcut ve önerilen düzenleme metinleri aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Mevcut düzenleme	Önerilen düzenleme
Kurumlar Vergisi Kanunu İstisnalar Madde 5 – (1) Aşağıda belirtilen kazançlar, kurumlar vergisinden müstesnadır: a) Kurumların; ... 3) Tam mükellefiyete tabi girişim sermayesi yatırım fonu katılma payları ile girişim sermayesi yatırım ortaklıklarının hisse senetlerinden elde ettikleri kâr payları ile katılma paylarının fona iadesinden doğan gelirler. 4) Tam mükellefiyete tabi diğer yatırım fonu katılma paylarından elde ettikleri kâr payları ile katılma paylarının fona iadesinden doğan gelirler (portföyünde yabancı para birimi cinsinden varlık ve altın ile diğer kıymetli madenler ve bunlara dayalı sermaye piyasası araçları bulunan yatırım fonlarından elde edilen kazançlar hariç). 5) (3) ve (4) numaralı alt bentlerde yer alan istisna kazançlara kaynak oluşturan yatırım	Kurumlar Vergisi Kanunu İstisnalar Madde 5 – (1) Aşağıda belirtilen kazançlar, kurumlar vergisinden müstesnadır: a) Kurumların; ... 3) Tam mükellefiyete tabi girişim sermayesi yatırım fonu katılma payları ile girişim sermayesi yatırım ortaklıklarının hisse senetlerinden elde ettikleri kâr payları ile katılma paylarının fona iadesinden doğan gelirler. 4) Tam mükellefiyete tabi diğer yatırım fonu katılma paylarından elde ettikleri kâr payları ile katılma paylarının fona iadesinden doğan gelirler (portföyünde yabancı para birimi cinsinden varlık ve altın ile diğer kıymetli madenler ve bunlara dayalı sermaye piyasası araçları bulunan yatırım fonlarından elde edilen kazançlar hariç). 5) (3) ve (4) numaralı alt bentlerde yer alan istisna kazançlara kaynak oluşturan yatırım fonlarının katılma paylarının 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 279 uncu maddesi kapsamında

fonlarının katılma paylarının 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 279 uncu maddesi kapsamında değerlendirilmesinden kaynaklanan değer artış kazançları. Diğer yatırım ortaklıklarının hisse senetlerinden elde edilen kâr payları bu istisnadan yararlanamaz. ... d) Türkiye'de kurulu; 1) Menkul kıymetler yatırım fonları veya ortaklıklarının portföy işletmeciliğinden doğan kazançları, 2) Portföyü Türkiye'de kurulu borsalarda işlem gören altın ve kıymetli madenlere dayalı yatırım fonları veya ortaklıklarının portföy işletmeciliğinden doğan kazançları, 3) Girişim sermayesi yatırım fonları veya ortaklıklarının kazançları, 4) Gayrimenkul yatırım fonları veya ortaklıklarının kazançları, (Esas faaliyet konusu itibarıyla gayrimenkul, gayrimenkul projeleri ve gayrimenkule dayalı haklardan oluşan portföyü işletmek amacıyla kurulanlar dışında kalanların kazançları hariç) 5) Emeklilik yatırım fonlarının kazançları, 6) Konut finansmanı fonları ile varlık finansmanı fonlarının kazançları. ...	değerlenmesinden kaynaklanan değer artış kazançları. Diğer yatırım ortaklıklarının hisse senetlerinden elde edilen, (d) bendindeki istisnadan yararlanamayan fon ve ortaklıklardan elde edilenler hariç, kâr payları bu istisnadan yararlanamaz. ... d) Türkiye'de kurulu; 1) Menkul kıymetler yatırım fonları veya ortaklıklarının portföy işletmeciliğinden doğan kazançları, 2) Portföyü Türkiye'de kurulu borsalarda işlem gören altın ve kıymetli madenlere dayalı yatırım fonları veya ortaklıklarının portföy işletmeciliğinden doğan kazançları, 3) Girişim sermayesi yatırım fonları veya ortaklıklarının kazançları, 4) Gayrimenkul yatırım fonları veya ortaklıklarının kazançları, (Esas faaliyet konusu itibarıyla gayrimenkul, gayrimenkul projeleri ve gayrimenkule dayalı haklardan oluşan portföyü işletmek amacıyla kurulanlar dışında kalanların kazançları hariç) 5) Emeklilik yatırım fonlarının kazançları, 6) Konut finansmanı fonları ile varlık finansmanı fonlarının kazançları. Bu istisnadan faydalanılabilmesi için fon ve ortaklıkların (emeklilik yatırım fonları hariç) sahip oldukları taşınmazlardan elde ettikleri kazançların en az %50'sinin, elde edildiği hesap dönemine ilişkin kurumlar vergisi beyannamesinin verilmesi gereken ayı izleyen ikinci ayın sonuna kadar kar payı olarak dağıtılması şarttır. Bu süre içerisinde belirtilen orana kadar karın ortaklara dağıtılmaması durumunda, istisnadan faydalanılması nedeniyle zamanında tahakkuk ettirilmeyen vergiler ziyaa uğramış sayılır. ...
---	--

e) Bazı Kazançlarda Gelir/Kurumlar Vergisi Stopajı

Kanun Teklifiyle, Gelir Vergisi Kanunu'nun 94, Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 15 ve 30. maddelerinde yapılacak değişiklikler;

- 6563 sayılı Elektronik Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun hükümlerine göre aracı hizmet sağlayıcılarının ve elektronik ticaret aracı hizmet sağlayıcılarının, Kanun kapsamındaki faaliyetleri dolayısıyla hizmet sağlayıcılarına ve elektronik ticaret hizmet sağlayıcılarına yaptıkları ödemeler ile
- Cumhurbaşkanınca belirlenen sektörler veya faaliyet konularına ilişkin mal ve hizmet almalarına yönelik yapılan ödemeler,

gelir/kurumlar vergisi tevkifatı kapsamına alınmaktadır.

Teklifle ayrıca, tevkifat kapsamına alınan ödemeler için tevkifat oranlarını belirli sınırlar çerçevesinde belirleme yetkisi verilmesi önerilmektedir.

Önerilen düzenlemeler, Kanun'un yayımı tarihini izleyen ikinci ayın başında yürürlüğe girecektir.

Mevcut ve önerilen düzenleme metinleri aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Mevcut düzenleme	Önerilen düzenleme
Gelir Vergisi Kanunu Vergi Tevkifatı Madde 94 - Kamu idare ve müesseseleri, iktisadî kamu müesseseleri, sair kurumlar, ticaret şirketleri, iş ortaklıkları, dernekler, vakıflar, dernek ve vakıfların iktisadî işletmeleri, kooperatifler, yatırım fonu yönetenler, gerçek gelirlerini beyan etmeye mecbur olan ticaret ve serbest meslek erbabı, ziraî kazançlarını bilanço veya ziraî işletme hesabı esasına göre tespit eden çiftçiler aşağıdaki bentlerde sayılan ödemeleri (avans olarak ödenenler dahil) nakden veya hesaben yaptıkları sırada, istihkak sahiplerinin gelir vergilerine mahsuben tevkifat yapmaya mecburdurlar. ...	Gelir Vergisi Kanunu Vergi Tevkifatı Madde 94 - Kamu idare ve müesseseleri, iktisadî kamu müesseseleri, sair kurumlar, ticaret şirketleri, iş ortaklıkları, dernekler, vakıflar, dernek ve vakıfların iktisadî işletmeleri, kooperatifler, yatırım fonu yönetenler, gerçek gelirlerini beyan etmeye mecbur olan ticaret ve serbest meslek erbabı, ziraî kazançlarını bilanço veya ziraî işletme hesabı esasına göre tespit eden çiftçiler aşağıdaki bentlerde sayılan ödemeleri (avans olarak ödenenler dahil) nakden veya hesaben yaptıkları sırada, istihkak sahiplerinin gelir vergilerine mahsuben tevkifat yapmaya mecburdurlar. ... 19. 23/10/2014 tarihli ve 6563 sayılı Elektronik Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun hükümlerine göre aracı hizmet sağlayıcılarının ve elektronik ticaret aracı hizmet sağlayıcılarının, Kanun kapsamındaki faaliyetleri dolayısıyla hizmet sağlayıcılarına ve elektronik ticaret hizmet sağlayıcılarına yaptıkları ödemelerden,

Cumhurbaşkanı, bu maddede yer alan tevkifat nispetini, her bir ödeme ve gelir için ayrı ayrı sıfıra kadar indirmeye veya bir katına kadar artırmak suretiyle yeniden tespit etmeye yetkilidir. Bu yetki; ... Farklı oranlar tespit edilmek suretiyle de kullanılabilir. ...	20. Cumhurbaşkanınca belirlenen sektörler veya faaliyet konularına ilişkin mal ve hizmet almalarına yönelik yapılan ödemelerden, ... Cumhurbaşkanı, bu maddede yer alan tevkifat nispetini, her bir ödeme ve gelir için ayrı ayrı sıfıra kadar indirmeye veya bir katına kadar artırmak suretiyle yeniden tespit etmeye yetkilidir. Bu yetki; - (19) ve (20) numaralı bentler kapsamındaki vergi kesintisine tabi ödemeler için faaliyet konuları, ödeme türleri, sektörler, iş grupları ve iş neveleri itibarıyla ayrı ayrı veya birlikte, Farklı oranlar tespit edilmek suretiyle de kullanılabilir. ...
Kurumlar Vergisi Kanunu Vergi kesintisi Madde 15 – (1) Kamu idare ve kuruluşları, iktisadî kamu kuruluşları, sair kurumlar, ticaret şirketleri, iş ortaklıkları, dernekler, vakıflar, dernek ve vakıfların iktisadî işletmeleri, kooperatifler, yatırım fonu yönetenler, gerçek gelirlerini beyan etmeye mecbur olan ticaret ve serbest meslek erbabı, ziraî kazançlarını bilânço veya ziraî işletme hesabı esasına göre tespit eden çiftçiler; kurumlara avanslar da dahil olmak üzere nakden veya hesaben yaptıkları aşağıdaki ödemeler üzerinden istihkak sahiplerinin kurumlar vergisine mahsuben % 15 oranında kesinti yapmak zorundadırlar: ...	Kurumlar Vergisi Kanunu Vergi kesintisi Madde 15 – (1) Kamu idare ve kuruluşları, iktisadî kamu kuruluşları, sair kurumlar, ticaret şirketleri, iş ortaklıkları, dernekler, vakıflar, dernek ve vakıfların iktisadî işletmeleri, kooperatifler, yatırım fonu yönetenler, gerçek gelirlerini beyan etmeye mecbur olan ticaret ve serbest meslek erbabı, ziraî kazançlarını bilânço veya ziraî işletme hesabı esasına göre tespit eden çiftçiler; kurumlara avanslar da dahil olmak üzere nakden veya hesaben yaptıkları aşağıdaki ödemeler üzerinden istihkak sahiplerinin kurumlar vergisine mahsuben % 15 oranında kesinti yapmak zorundadırlar: ... h) 23/10/2014 tarihli ve 6563 sayılı Elektronik Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun hükümlerine göre aracı hizmet sağlayıcılarının ve elektronik ticaret aracı hizmet sağlayıcılarının, Kanun kapsamındaki faaliyetleri dolayısıyla hizmet sağlayıcılarına ve elektronik ticaret hizmet sağlayıcılarına yaptıkları ödemelerden. ı) Cumhurbaşkanınca belirlenen sektörler veya faaliyet konularına ilişkin mal ve hizmet alımlarına yönelik yapılan ödemelerden.

(4) Cumhurbaşkanı, bu maddede belirtilen vergi kesintisi oranlarını, her bir ödeme ve gelir için ayrı ayrı sınırlar dahilinde üçüncü fıkrada belirtilen kazançlar için fon veya ortaklık türlerine göre ya da portföylerindeki varlıkların nitelik ve dağılımına göre farklılaştırmaya; birinci fıkranın (a) bendi kapsamındaki vergi kesintisi oranını, işin; kamu kurum ve kuruluşları ile bunlara bağlı, ilgili ve ilişkili kurumlara taahhüt edilip edilmemesine ve bunların genel veya özel bütçeli idare kapsamında olup olmasına, süresine, nev'ine ve yüklenicinin; ana yüklenici, alt yüklenici ya da tam ve dar mükellef olmasına göre ayrı ayrı veya birlikte belirlemeye yetkilidir. ...	... (4) Cumhurbaşkanı, bu maddede belirtilen vergi kesintisi oranlarını, her bir ödeme ve gelir için ayrı ayrı sınırlar dahilinde üçüncü fıkrada belirtilen kazançlar için fon veya ortaklık türlerine göre ya da portföylerindeki varlıkların nitelik ve dağılımına göre farklılaştırmaya; birinci fıkranın (a) bendi kapsamındaki vergi kesintisi oranını, işin; kamu kurum ve kuruluşları ile bunlara bağlı, ilgili ve ilişkili kurumlara taahhüt edilip edilmemesine ve bunların genel veya özel bütçeli idare kapsamında olup olmasına, süresine, nev'ine ve yüklenicinin; ana yüklenici, alt yüklenici ya da tam ve dar mükellef olmasına göre, birinci fıkranın (h) bendi kapsamındaki vergi kesintisine konu ödemeleri faaliyet konuları ve ödeme türleri itibarıyla, (ı) bendi kapsamında vergi kesintisine konu mal ve hizmetleri ise faaliyet konuları, sektörler, iş grupları, iş neveleri itibarıyla ayrı ayrı veya birlikte belirlemeye yetkilidir. ...
Dar mükellefiyette vergi kesintisi Madde 30 – (1) Dar mükellefiyete tâbi kurumların aşağıdaki kazanç ve iratları üzerinden, bu kazanç ve iratları avanslar da dahil olmak üzere nakden veya hesaben ödeyen veya tahakkuk ettirenler tarafından % 15 oranında kurumlar vergisi kesintisi yapılır. ...	Dar mükellefiyette vergi kesintisi Madde 30 – (1) Dar mükellefiyete tâbi kurumların aşağıdaki kazanç ve iratları üzerinden, bu kazanç ve iratları avanslar da dahil olmak üzere nakden veya hesaben ödeyen veya tahakkuk ettirenler tarafından % 15 oranında kurumlar vergisi kesintisi yapılır: ... e) 23/10/2014 tarihli ve 6563 sayılı Elektronik Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun hükümlerine göre aracı hizmet sağlayıcılarının ve elektronik ticaret aracı hizmet sağlayıcılarının, Kanun kapsamındaki faaliyetleri dolayısıyla Türkiye'de işyeri veya daimi temsilcisi bulunan hizmet sağlayıcılarına ve elektronik ticaret hizmet sağlayıcılarına

(8) Cumhurbaşkanı yukarıdaki fıkralarda belirtilen vergi kesintisi oranlarını, gelir unsurları veya faaliyet konuları itibarıyla ayrı ayrı belirlemeye, sıfıra kadar indirmeye veya yukarıdaki fıkralarda belirtilen oranın bir katına kadar artırmaya; birinci fıkranın (a) bendi kapsamındaki vergi kesintisi oranını, işin; kamu kurum ve kuruluşları ile bunlara bağlı, ilgili ve ilişkili kurumlara taahhüt edilip edilmemesine ve bunların genel veya özel bütçeli idare kapsamında olup olmamasına, süresine, nev'ine ve yüklenicinin; ana yüklenici, alt yüklenici ya da tam ve dar mükellef olmasına göre ayrı ayrı veya birlikte belirlemeye yetkilidir. ...	yaptıkları ödemelerden. f) Cumhurbaşkanınca belirlenen sektörler veya faaliyet konularına ilişkin Türkiye’de işyeri veya daimi temsilcisi bulunanlardan mal ve hizmet alımlarına yönelik yapılan ödemelerden. ... (8) Cumhurbaşkanı yukarıdaki fıkralarda belirtilen vergi kesintisi oranlarını, gelir unsurları veya faaliyet konuları itibarıyla ayrı ayrı belirlemeye, sıfıra kadar indirmeye veya yukarıdaki fıkralarda belirtilen oranın bir katına kadar artırmaya; birinci fıkranın (a) bendi kapsamındaki vergi kesintisi oranını, işin; kamu kurum ve kuruluşları ile bunlara bağlı, ilgili ve ilişkili kurumlara taahhüt edilip edilmemesine ve bunların genel veya özel bütçeli idare kapsamında olup olmamasına, süresine, nev'ine ve yüklenicinin; ana yüklenici, alt yüklenici ya da tam ve dar mükellef olmasına göre, birinci fıkranın (h) bendi kapsamındaki vergi kesintisine konu ödemeleri faaliyet konuları ve ödeme türleri itibarıyla, (ı) bendi kapsamında vergi kesintisine konu mal ve hizmetleri ise faaliyet konuları, sektörler, iş grupları, iş neveleri itibarıyla ayrı ayrı veya birlikte belirlemeye yetkilidir. ...
--	---

2. Gelir Vergisi Kanunu Düzenlemeleri

a) Ticari ve Mesleki Kazançlarda Hasılat Tespiti ve Gelir Vergisi Matrahının Tespiti

Kanun Teklifiyle, Gelir Vergisi Kanunu’nun mülga 69. maddesi yeniden düzenlenerek, ticari veya serbest meslek faaliyetleri yönünden mükellefiyeti olanların gerçek hasılatlarının tespitine yönelik yeni bir vergi güvenlik müessesesi ihdas edilmesi önerilmektedir.

Düzenlemenin aynen yasalaşması durumunda;

- Kapsama giren mükelleflerin günlük hasılat tutarlarını tespit etmek amacıyla bir ayda üçten, bir takvim yılında onikiden az olmamak üzere yoklama yapılacak,
- Yoklamalar neticesinde tespit edilen günlük hasılat tutarlarının ortalaması alınarak mükelleflerin aylık ve yıllık hasılat tutarları belirlenecek,
- Bu şekilde tespit edilen hasılat tutarları ile mükelleflerin faaliyette bulundukları döneme ilişkin beyan ettikleri hasılat tutarları karşılaştırılacak ve karşılaştırma sonucu bulunan farkın %20’den fazla olması durumunda mükellefler, “izaha davet müessesesi” kapsamında izaha davet edilecek,

- İzah, Vergi Usul Kanunu'nun 370. maddesi kapsamında değerlendirilecektir.

Düzenleme, kurumlar vergisi mükellefleri hakkında da uygulanacak olup, Cumhurbaşkanına %20 oranını artırma ve azaltma yetkisi verilmektedir.

Teklifte yer alan öneri aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Önerilen metin
Gelir Vergisi Kanunu Ticari ve mesleki kazançlarda günlük hasılat tespiti ve gelir vergisi matrahının belirlenmesi MADDE 69 - Ticari veya mesleki faaliyetleri nedeniyle mükellef olanlara yönelik, Vergi Usul Kanununun 127 nci maddesi kapsamında günlük hasılat tutarlarını tespit etmek amacıyla bir ayda üçten, bir takvim yılında on ikiden az olmamak kaydıyla bu madde hükümlerine göre işlem tesis edilmek üzere yoklama yapılabilir. Birinci fıkra kapsamında İdarece yapılan yoklamalar sonucu tespit edilen günlük hasılat tutarları ortalamasından hareketle aylık hasılat tutarı hesaplanır. Bu şekilde tespit edilen aylık hasılat tutarlarının toplamı, tespit yapılan ay sayısına bölünmek suretiyle aylık ortalama hasılat tutarı belirlenir. Aylık ortalama hasılat tutarı, faaliyette bulunulan ay sayısı ile çarpılmak suretiyle mükelleflerin ilgili takvim yılı hasılatları tespit edilir. İkinci fıkra kapsamında tespit edilen hasılat tutarları ile; Bilanço esasına göre defter tutanlar için ilgili takvim yılına ait gelir tablosunda yer alan brüt satış tutarı, İşletme hesabı esasına göre defter tutanlar için ilgili takvim yılına ait işletme hesap özetinde yer alan dönem içinde elde edilen hasılat tutarı, Serbest meslek kazanç defteri tutanlar için ilgili takvim yılına ait serbest meslek kazanç bildiriminde yer alan gayrisafı hasılat tutarı, arasındaki fark %20'den fazla olan mükellefler Vergi Usul Kanununun 370 inci maddesi kapsamında izaha davet edilir ve izahın değerlendirilmesi mezkur madde hükmüne göre yapılır. Bu madde hükümleri kurumlar vergisi mükellefleri hakkında da uygulanır. Cumhurbaşkanı bu maddede yer alan oranı bir katma kadar artırmaya veya sıfıra kadar indirmeye, tekrar kanuni seviyesine getirmeye; Hazine ve Maliye Bakanlığı maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkilidir.

b) Hizmet Erbabına Pay Senedi Verilmek Suretiyle Sağlanan Menfaatlerde Ücret İstisnası

Kanun Teklifiyle, Gelir Vergisi Kanunu'nun mülga 17. maddesi yeniden düzenlenerek, teknoloji şirketleri niteliğini haiz işverenlerce hizmet erbabına bedelsiz veya indirimli olarak verilen ve ücret niteliğinde kabul edilen pay senetlerinin, verildiği tarihteki rayiç değerinin o yıldaki bir yıllık brüt ücret tutarını aşmayan kısmının gelir vergisinden müstesna tutulması önerilmektedir.

İstisnanın bir taraftan sadece teknogirişim şirketlerince sağlanan menfaatler için öngörülmekte, hem de çalışanların iktisap edilen hisse senetlerini elde tutulma süresine bağlı olarak farklı oranlarda uygulanması öngörülmektedir.

Önerilen düzenlemeye göre, hizmet erbabı tarafından iktisap edilen pay senetlerinin, iktisap tarihinden itibaren;

- 3 tam yıl içerisinde elden çıkarılması halinde istisna edilen verginin tamamı,
- 4 - 6 yıl içerisinde elden çıkarılması halinde istisna edilen verginin %75'i,
- 7 - 12 yıl içerisinde elden çıkarılması halinde istisna edilen verginin %25'i,

vergi ziyai cezası uygulanmaksızın gecikme faizi ile birlikte işverenden tahsil edilecektir. Buna göre elde tutma süresinin 12 yıldan fazla olması halinde % 100 istisnadan yararlanılabilecektir.

Teklifte, istisna nedeniyle zamanında alınmayan vergilere ilişkin zamanaşımı süresinin, pay senetlerinin hizmet erbabı tarafından elden çıkarıldığı tarihi takip eden takvim yılı başından itibaren başlaması önerilmektedir.

Teklifte yer alan öneri aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Önerilen metin
Gelir Vergisi Kanunu Hizmet erbabına pay senedi verilmek suretiyle sağlanan menfaatlarda ücret istisnası MADDE 17- Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınca belirlenen kriterlere göre teknogirişim şirketi niteliğini haiz işverenlerce hizmet erbabına bedelsiz veya indirimli olarak verilen ve ücret niteliğinde kabul edilen pay senetlerinin, verildiği tarihteki rayiç değerinin o yıldaki bir yıllık brüt ücret tutarını aşmayan kısmı gelir vergisinden istisnadır. <i>Şu kadar ki hizmet erbabı tarafından bu şekilde iktisap edilen pay senetlerinin; iktisap tarihinden itibaren 3 tam yıl içerisinde elden çıkarılması halinde istisna edilen verginin tamamı, 4 ila 6 yıl içerisinde elden çıkarılması halinde istisna edilen verginin %75'i, 7 ila 12 yıl içerisinde elden çıkarılması halinde istisna edilen verginin %25'i, vergi ziyai cezası uygulanmaksızın gecikme faizi ile birlikte işverenden tahsil edilir.</i> <i>Bu şekilde istisna nedeniyle zamanında alınmayan vergilere ilişkin zamanaşımı süresi, hizmet erbabına bedelsiz veya indirimli olarak verilen pay senetlerinin hizmet erbabı tarafından elden çıkarıldığı tarihi takip eden takvim yılı başından itibaren başlar.</i> <i>Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Hazine ve Maliye Bakanlığı yetkilidir.</i>

3. Katma Değer Vergisi Kanunu Düzenlemeleri

a) İndirimde Süre Sınırı ve İndirilemeyen Katma Değer Vergisi Tutarının Gider Kaydedilmesi

Kanun Teklifiyle, Katma Değer Vergisi Kanunu'nun;

- 30. maddesine eklenecek bir bent hükmüyle, beş takvim yılı veya daha fazla süreyle devreden

katma değer vergisi tutarlarının, indirim KDV hesaplarından çıkarılarak özel bir hesaba alınması,

- 58. maddesine eklenecek iki fıkra hükmüyle de indirimi yasaklanan söz konusu katma değer vergisi tutarının, mükellefin talebine bağlı olarak yapılacak vergi incelemesi sonucuna göre gelir veya kurumlar vergisinin tespitinde gider olarak dikkate alınması,

önerilmektedir.

Önerilen düzenlemenin yasalaşması durumunda;

- İndirilemeyecek KDV olarak tanımlanan ve beş takvim yılı süresince devreden KDV tutarları, ertesi yılın başında özel bir hesaba alınacak,
- Özel hesaba alman tutarın bu tarihten itibaren üç yıl içinde mükellefin talebi üzerine yapılacak, en fazla bir yıl içinde yapılacak vergi incelemesi sonucunda, incelemenin tamamlandığı yıla ilişkin gelir veya kurumlar vergisinin tespitinde gider olarak dikkate alınacaktır.

Belirlenen sürede talepte bulunulmaması halinde, indirimi yasaklanan katma değer vergisi tutarının gider olarak dikkate alınması da olanaksız hale gelecek, işletmeler için vergi matrahının tespitinde de dikkate alınamayan nihai bir maliyet haline dönüşecektir.

Teklifte düzenlemenin 01.01.2030 tarihi itibarıyla yürürlüğe girmesi önerilmektedir. Düzenleme önerisinin gerekçesinde, öngörülebilirlik sağlamak amacıyla yürürlüğün ileri bir tarih olarak önerildiği ifade edilmektedir. Öngörülebilirlik açısından sorun olmasa da, başta mülkiyet hakkının ihlali olmak üzere, düzenlemenin Anayasaya aykırılık açısından ciddi sorunu olduğu açıktır.

Mevcut ve önerilen düzenleme metinleri aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Mevcut düzenleme	Önerilen düzenleme
Katma Değer Vergisi Kanunu İndirilemeyecek Katma Değer Vergisi Madde 30 - Aşağıdaki vergiler mükellefin vergiye tabi işlemleri üzerinden hesaplanan katma değer vergisinden indirilemez: ...	Katma Değer Vergisi Kanunu İndirilemeyecek Katma Değer Vergisi Madde 30 - Aşağıdaki vergiler mükellefin vergiye tabi işlemleri üzerinden hesaplanan katma değer vergisinden indirilemez: ... f) Beş takvim yılı süresince indirim yoluyla giderilemeyen katma değer vergisi.
Katma Değer Vergisi Kanunu Verginin Gider Kaydedilemeyeceği Madde 58 - Mükellefin vergiye tabi işlemleri üzerinden hesaplanan Katma Değer Vergisi ile mükellefçe indirilebilecek Katma Değer Vergisi, Gelir ve Kurumlar Vergisi matrahlarının tespitinde gider olarak kabul edilmez.	Katma Değer Vergisi Kanunu Verginin Gider Kaydedilemeyeceği Madde 58 - Mükellefin vergiye tabi işlemleri üzerinden hesaplanan Katma Değer Vergisi ile mükellefçe indirilebilecek Katma Değer Vergisi, Gelir ve Kurumlar Vergisi matrahlarının tespitinde gider olarak kabul edilmez. Şu kadar ki, bu Kanunun 30 uncu maddesinin

	birinci fıkrasının (f) bendi uyarınca indirilemeyecek katma değer vergisi, sonraki döneme devreden katma değer vergisi hesabından çıkarılarak özel bir hesaba alınır. Özel hesaba alman sonraki döneme devreden katma değer vergisinin, üç yıl içinde mükellefler tarafından yapılacak talep üzerine, Vergi Usul Kanununda düzenlenen zamanaşımı süreleri ile bağlı olmaksızın talep tarihinden itibaren bir yıl içerisinde yapılacak vergi incelemesi sonucunda incelemenin tamamlandığı yıla ilişkin gelir veya kurumlar vergisinin tespitinde gider olarak dikkate alınabilir. Bu suretle talepte bulunulmayan katma değer vergisi gider yazılamaz. Hazine ve Maliye Bakanlığı, bu maddenin uygulanmasında vergi incelemesi dışında farklı usuller tespit etmeye, maddenin uygulamasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkilidir.
--	---

b) Bazı Deniz Taşıma Araçları İçin Limanlarda Yapılan Hizmetlerde KDV İstisnası

Kanun Teklifiyle, Katma Değer Vergisi Kanunu'nun;

- 13. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde yapılacak düzenlemeyle; gezi, eğlence, spor ve amatör balıkçılık gibi faaliyetlerde kullanılan araç, özel tekne ve yatlar için liman ve hava meydanlarında yapılan hizmetler katma değer vergisinden müstesna olmaktan çıkartılmakta,
- 32. maddesinin birinci fıkrasında yapılan değişiklikle, deniz ve hava taşıma araçları için liman ve hava meydanlarında yapılan hizmetler iade hakkı tanınan istisnalardan çıkarılarak kısmi istisna kapsamına alınmaktadır.

Teklifte, 13. maddede yapılan düzenlemenin Kanun'un yayımı tarihinde, 32. maddede yapılan değişikliğin ise yayımı izleyen ayın başında yürürlüğe girmesi önerilmektedir.

Mevcut ve önerilen düzenleme metinleri aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Mevcut düzenleme	Önerilen düzenleme
Katma Değer Vergisi Kanunu Araçlar, Kıymetli Maden ve Petrol Aramaları ile Ulusal Güvenlik Harcamaları ve Yatırımlarda İstisna Madde 13 - Aşağıdaki teslim ve hizmetler vergiden müstesnadır.	Katma Değer Vergisi Kanunu Araçlar, Kıymetli Maden ve Petrol Aramaları ile Ulusal Güvenlik Harcamaları ve Yatırımlarda İstisna Madde 13 - Aşağıdaki teslim ve hizmetler vergiden müstesnadır.

... b) Deniz ve hava taşıma araçları için liman ve hava meydanlarında yapılan hizmetler, ...	... b) Deniz ve hava taşıma araçları için liman ve hava meydanlarında yapılan hizmetler, (Bu bendin uygulanmasında gezi, eğlence, spor ve amatör balıkçılık gibi faaliyetlerde kullanılan araçlar, özel tekne ve yatlar, deniz taşıma aracı olarak kabul edilmez.) ...
Katma Değer Vergisi Kanunu İstisna Edilmiş İşlemlerde İndirim Madde 32 - Bu Kanunun 11, 13, 14 ve 15 inci maddeleri ile 17 nci maddenin (4) numaralı fıkrasının (s) bendi uyarınca vergiden istisna edilmiş bulunan işlemlerle ilgili fatura ve benzeri vesikalarda gösterilen Katma Değer Vergisi, mükellefin vergiye tabi işlemleri üzerinden hesaplanacak Katma Değer Vergisinden indirilir. Vergiye tabi işlemlerin mevcut olmaması veya hesaplanan verginin indirilecek vergiden az olması hallerinde indirilemeyen Katma Değer Vergisi, işlemin gerçekleştiği dönemi izleyen ikinci takvim yılının sonuna kadar talep edilmesi şartıyla Maliye ve Gümrük Bakanlığınca tespit edilecek esaslara göre bu işlemleri yapanlara iade olunur. ...	Katma Değer Vergisi Kanunu İstisna Edilmiş İşlemlerde İndirim Madde 32 - Bu Kanunun 11, 13 [birinci fıkrasının (b) bendi hariç], 14 ve 15 inci maddeleri ile 17 nci maddenin (4) numaralı fıkrasının (s) bendi uyarınca vergiden istisna edilmiş bulunan işlemlerle ilgili fatura ve benzeri vesikalarda gösterilen Katma Değer Vergisi, mükellefin vergiye tabi işlemleri üzerinden hesaplanacak Katma Değer Vergisinden indirilir. Vergiye tabi işlemlerin mevcut olmaması veya hesaplanan verginin indirilecek vergiden az olması hallerinde indirilemeyen Katma Değer Vergisi, işlemin gerçekleştiği dönemi izleyen ikinci takvim yılının sonuna kadar talep edilmesi şartıyla Maliye ve Gümrük Bakanlığınca tespit edilecek esaslara göre bu işlemleri yapanlara iade olunur. ...

c) Engellilerin Taşıt Aracı İthalinde KDV İstisnası

Kanun Teklifinin 18. maddesiyle, Katma Değer Vergisi Kanunu'nun 16/1-b maddesinde yapılacak değişiklikler;

- Milli güvenlik kuruluşlarının, araç, gereç, silah, teçhizat, makine, cihaz ve sistemleri ve bunların araştırma, geliştirme, eğitim, üretim, modernizasyon ve yazılımı ile yapım, bakım ve onarımlarında kullanılacak yedek parçalar, akaryakıt ve yağlar, hammadde, malzeme ile bedelsiz olarak dış kaynaklardan alınan yardım malzemesi ithalatlarında Gümrük Kanunu'nun 167/3. maddesinden gelen istisnanın kaldırılması önerilmektedir. Katma değer Vergisi Kanunu'nun 13/f maddesinde yer alan istisna nedeniyle, bu malların ithalinde katma değer vergisi istisnası uygulanacağından, uygulamada bir değişiklik olmayacaktır.

- Engelli araçlarının ithalinde Gümrük Kanunu'nun 167/12-a maddesinden gelen istisnanın kaldırılarak, engelli araçlarının ithali ile yurt içinden alımında ithalat lehine olan rekabet eşitsizliğinin giderilmesi ve yurt içi alımlarla eşitlenmesi önerilmektedir.

Düzenleme Kanun'un yayımı tarihinde yürürlüğe girecektir.

Mevcut ve önerilen düzenleme metinleri aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Mevcut düzenleme	Önerilen düzenleme
Katma Değer Vergisi Kanunu Madde 16 - 1. Aşağıdaki teslim ve hizmetler vergiden müstesnadır: ... b) 4458 sayılı Gümrük Kanununun 167 nci maddesi [(5) numaralı fıkrasının (a) bendi ile (7) numaralı fıkrası hariç], geçici ithalat ve hariçte işleme rejimleri ile geri gelen eşyaya ilişkin hükümleri kapsamında gümrük vergisinden muaf veya müstesna olan eşyanın ithali, (Bu Kanunun 11 inci maddesinde düzenlenen ihracat istisnasından yararlanarak ihraç olunan ancak, Gümrük Kanununun 168, 169 ve 170 inci maddelerinde belirtildiği şekilde geri gelen eşyanın ithalat istisnasından faydalanabilmesi için, bu eşyayla ilgili olarak ihracat istisnasından faydalanılan miktarın gümrük idarelerine ödenmesi veya bu miktar kadar teminat gösterilmesi şarttır.) ...	Katma Değer Vergisi Kanunu Madde 16 - 1. Aşağıdaki teslim ve hizmetler vergiden müstesnadır: ... b) 4458 sayılı Gümrük Kanununun 167 nci maddesinin birinci fıkrası [(3) numaralı bendi, (5) numaralı bendinin (a) alt bendi, (7) numaralı bendi ile (12) numaralı bendinin (a) alt bendi hariç], geçici ithalat ve hariçte işleme rejimleri ile geri gelen eşyaya ilişkin hükümleri kapsamında gümrük vergisinden muaf veya müstesna olan eşyanın ithali, (Bu Kanunun 11 inci maddesinde düzenlenen ihracat istisnasından yararlanarak ihraç olunan ancak, Gümrük Kanununun 168, 169 ve 170 inci maddelerinde belirtildiği şekilde geri gelen eşyanın ithalat istisnasından faydalanabilmesi için, bu eşyayla ilgili olarak ihracat istisnasından faydalanılan miktarın gümrük idarelerine ödenmesi veya bu miktar kadar teminat gösterilmesi şarttır.) ...

d) Devrolan ve Bölünen Kurumların Devredilen KDV Tutarının İndirimi

Kanun Teklifiyle, Katma Değer Vergisi Kanunu'nun 17. maddesinin (4) numaralı fıkrasının (c) bendinde yapılacak düzenlemeyle, faaliyetini bırakan, bölünen veya infisah eden mükelleflerin indirim konusu yapılamamış katma değer vergisi tutarının, devrolan şirkette indiriminin, vergi incelemesi sonucuna göre indirim konusu yapılabilmesi önerilmektedir.

Düzenleme Kanun'un yayımı tarihinde yürürlüğe girecektir.

Mevcut ve önerilen düzenleme metinleri aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Mevcut düzenleme	Önerilen düzenleme
Katma Değer Vergisi Kanunu Madde 17 - ... 4. Diğer İstisnalar: ... c) Gelir Vergisi Kanununun 81 inci maddesinde belirtilen işlemler ile aynı maddenin birinci fıkrasının (2) numaralı bendinde yazılı şartlar dahilinde adi ortaklıkların sermaye şirketine dönüşmesi işlemleri ve Kurumlar Vergisi Kanununa göre yapılan devir ve bölünme işlemleri (Bu kapsamda vergiden istisna edilen işlemler bakımından Katma Değer Vergisi Kanununun 30 uncu maddesinin (a) bendi hükmü uygulanmaz. İşlem sonunda faaliyetini bırakan, bölünen veya infisah eden mükelleflerce yüklenilen ve indirilemeyen vergiler, faaliyete başlayan veya devir ve bölünme sonrasında devredilen veya bölünen kurumların varlıklarını devralan mükellefler tarafından mükerrer indirimde yol açmayacak şekilde indirim konusu yapılır.), ...	Katma Değer Vergisi Kanunu Madde 17 - ... 4. Diğer İstisnalar: ... c) Gelir Vergisi Kanununun 81 inci maddesinde belirtilen işlemler ile aynı maddenin birinci fıkrasının (2) numaralı bendinde yazılı şartlar dahilinde adi ortaklıkların sermaye şirketine dönüşmesi işlemleri ve Kurumlar Vergisi Kanununa göre yapılan devir ve bölünme işlemleri (Bu kapsamda vergiden istisna edilen işlemler bakımından Katma Değer Vergisi Kanununun 30 uncu maddesinin (a) bendi hükmü uygulanmaz. İşlem sonunda faaliyetini bırakan, bölünen veya infisah eden mükelleflerce yüklenilen ve indirilemeyen vergiler, faaliyete başlayan veya devir ve bölünme sonrasında devredilen veya bölünen kurumların varlıklarını devralan mükellefler tarafından mükerrer indirimde yol açmayacak şekilde Vergi Usul Kanununda düzenlenen zamanaşımı süreleri ile bağlı olmaksızın yapılacak vergi incelemesi sonucuna göre indirim konusu yapılır.), ...

e) KDV İadelerinde Esas Usulün Vergi İncelemesi Olması

Kanun Teklifiyle, Katma Değer Vergisi Kanunu'nun 36. maddesinde yapılacak değişikliklerle, katma değer vergisi iadelerinde esas usulün, vergi incelemesi olarak belirlenmesi önerilmektedir.

Mevcut düzenlemede yer alan, Hazine ve Maliye Bakanlığının mükellefiyet süresi, çalışan sayısı, aktif ve özsermaye büyüklüğü, ödenen vergi tutarı, vergisel ödevlerin zamanında yerine getirilip getirilmediği, sahte veya muhteviyatı itibarıyla yanıltıcı belge düzenleme veya kullanma yönünde olumsuz rapor ya da tespit bulunup bulunmadığı gibi kriterleri esas alarak mükelleflerin vergisel uyum seviyeleri ve bu uyum seviyelerine göre farklı iade yöntemleri tespit etme yetkisi konusunda teklifte bir değişiklik önerisi bulunmamaktadır.

Mevcut ve önerilen düzenleme metinleri aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Mevcut düzenleme	Önerilen düzenleme
Katma Değer Vergisi Kanunu Yetki Madde 36 - ... Maliye Bakanlığı; mükellefiyet süresi, çalışan sayısı, aktif ve özsermaye büyüklüğü, ödenen vergi tutarı, vergisel ödevlerin zamanında yerine getirilip getirilmediği, sahte veya muhteviyatı itibarıyla yanıltıcı belge düzenleme veya kullanma yönünde olumsuz rapor ya da tespit bulunup bulunmadığı gibi kriterleri esas alarak mükelleflerin vergisel uyum seviyeleri ve bu uyum seviyelerine göre farklı iade yöntemleri tespit etmeye, iade alacağının mahsup edileceği vergi borçları ile iadeye ilişkin diğer usul ve esasları belirlemeye yetkilidir.	Katma Değer Vergisi Kanunu Yetki Madde 36 - ... Bu Kanun hükümleri uyarınca iade hakkı doğuran işlemlerden kaynaklanan iade taleplerinin vergi inceleme raporu sonucuna göre yerine getirilmesi esastır. Şu kadar ki; Hazine ve Bakanlığı; mükellefiyet süresi, çalışan sayısı, aktif ve özsermaye büyüklüğü, ödenen vergi tutarı, vergisel ödevlerin zamanında yerine getirilip getirilmediği, sahte veya muhteviyatı itibarıyla yanıltıcı belge düzenleme veya kullanma yönünde olumsuz rapor ya da tespit bulunup bulunmadığı gibi kriterleri esas alarak mükelleflerin vergisel uyum seviyeleri ve bu uyum seviyelerine göre farklı iade yöntemleri tespit etmeye, iade alacağının mahsup edileceği vergi borçları ile iadeye ilişkin diğer usul ve esasları belirlemeye yetkilidir.

f) Deprem Bölgesindeki Bazı Teslimler İçin Geçici Süreli KDV İstisnası

Kanun Teklifiyle, Katma Değer Vergisi Kanunu'na eklenecek bir geçici maddeyle, 06.02.2023 tarihinde meydana gelen depremler nedeniyle genel hayata etkili afet bölgesi olarak kabul edilen yerlerde, genel bütçeli kamu idareleri ile yabancı devlet kurum ve kuruluşları arasında imzalanan protokol kapsamında genel bütçeli kamu idarelerine bağışlanmak üzere, konut, iş yeri, okul, öğrenci yurdu, hastane, ibadethane, kültür ve sanat merkezi, kütüphane gibi taşınmazların inşasına ilişkin yabancı devlet kurum ve kuruluşlarına yapılan teslim ve hizmetler ile aynı yerlerde genel bütçeli kamu idareleri ile yabancı devlet kurum ve kuruluşları arasında imzalanan protokol kapsamında genel bütçeli kamu idarelerine bağışlanacak konutların yabancı devlet kurum ve kuruluşlarına teslimlerinin 31.12.2025 tarihine kadar katma değer vergisinden istisna tutulması, bu kapsamdaki işlemler nedeniyle yüklenilen verginin indirim ve iadesi önerilmektedir.

Teklifte yer alan öneri aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Önerilen metin
Katma Değer Vergisi Kanunu GEÇİCİ MADDE 45- 6/2/2023 tarihinde meydana gelen depremler nedeniyle genel hayata etkili afet bölgesi olarak kabul edilen yerlerde, genel bütçeli kamu idareleri ile yabancı devlet kurum ve kuruluşları arasında imzalanan protokol kapsamında genel bütçeli kamu idarelerine bağışlanmak üzere, konut, iş yeri, okul, öğrenci yurdu, hastane, ibadethane, kültür ve sanat

merkezi, kütüphane gibi taşınmazların inşasına ilişkin yabancı devlet kurum ve kuruluşlarına 1/1/2024 tarihinden itibaren yapılan teslim ve hizmetler ile bu yerlerde genel bütçeli kamu idareleri ile yabancı devlet kurum ve kuruluşları arasında imzalanan protokol kapsamında genel bütçeli kamu idarelerine bağışlanacak konutların yabancı devlet kurum ve kuruluşlarına teslimi 31/12/2025 tarihine kadar katma değer vergisinden müstesnadır.

Bu kapsamda yapılan teslim ve hizmetler nedeniyle yüklenilen vergiler, vergiye tabi işlemler üzerinden hesaplanan vergiden indirilir. İndirim yoluyla telafi edilemeyen vergiler bu Kanunun 32 nci maddesi hükmü uyarınca istisna kapsamında işlem yapan mükellefin talebi üzerine iade edilir.

Hazine ve Maliye Bakanlığı bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkilidir.

4) Özel Tüketim Vergisi Kanunu Düzenlemeleri

a) Kamusal Karakterli Kuruluşların İthal Edeceği Mallarda ÖTV İstisnası

Teklifin 26. maddesiyle, Gümrük Kanunu'nun 167. maddesi çerçevesinde, ulusal güvenlik kuruluşlarının ithal edeceği bazı mallar için istisna uygulanmasının, bu malların ithalini teşvik edeceği ve yurt içi alımlarını caydıracağı gerekçesiyle, söz konusu malların yurt içi tesliminde ve ithalinde oluşan özel tüketim vergisi uygulama farklılıklarının giderilmesine yönelik değişiklik önerilmektedir.

Bu kapsamda, Katma Değer Vergisi Kanununun 16/1-b maddesinde yapılan düzenlemeye paralel olarak milli güvenlik kuruluşlarının, araç, gereç, silah, teçhizat, makine, cihaz ve sistemleri ve bunların araştırma, geliştirme, eğitim, üretim, modernizasyon ve yazılımı ile yapım, bakım ve onarımlarında kullanılacak yedek parçalar, akaryakıt ve yağlar, hammadde, malzeme ile bedelsiz olarak dış kaynaklardan alınan yardım malzemesi ithalatlarında Gümrük Kanunu'nun 167/3. maddesinden gelen özel tüketim vergisi istisna da kaldırılmaktadır.

Mevcut ve önerilen düzenleme metinleri aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Mevcut düzenleme	Önerilen düzenleme
Özel Tüketim Vergisi Kanunu Diğer İstisnalar Madde 7 - Bu Kanuna ekli; ... 6. Kanuna ekli listelerdeki mallardan 4458 sayılı Gümrük Kanununun 167 nci maddesi [(5) numaralı fıkrasının (a) bendi ve (7) numaralı fıkrası kapsamında ithal edilen eşya ile (12) numaralı fıkrasının (a) bendi kapsamında ithal edilen bu Kanuna ekli (II) sayılı listenin 87.03 G.T.İ.P numarasında "-	Özel Tüketim Vergisi Kanunu Diğer İstisnalar Madde 7 - Bu Kanuna ekli; ... 6. Kanuna ekli listelerdeki mallardan 4458 sayılı Gümrük Kanununun 167 nci maddesinin birinci fıkrası [(3) numaralı bendi, (5) numaralı bendinin (a) alt bendi ve (7) numaralı bendi kapsamında ithal edilen eşya ile (12) numaralı bendinin (a) alt bendi kapsamında ithal edilen bu Kanuna ekli (II) sayılı

<i>Diğerleri" satırı altında yer alan mallardan özel tüketim vergisi ve katma değer vergisi dahil gümrük vergilerine ilişkin istisna uygulanmaması durumunda belirlenecek gümrüklenmiş değeri 200.000 TL'yi aşanlar hariç], geçici ithalat ve hariçte işleme rejimleri ile geri gelen eşyaya ilişkin hükümleri kapsamında gümrük vergisinden muaf veya müstesna olan eşyanın ithali (Bu Kanunun 5 inci maddesinde düzenlenen ihracat istisnası ile 8 inci maddesinin (2) numaralı fıkrasında düzenlenen ihraç kaydıyla teslimlerde verginin tecil ve terkin edilmesi uygulamasından yararlanılarak ihraç edilen, ancak 4458 sayılı Gümrük Kanununun 168, 169 ve 170 inci maddelerinde belirtildiği şekilde geri gelen eşyanın ithalat istisnasından faydalanabilmesi için, bu eşya ile ilgili olarak ihracat istisnasından veya tecil-terkin uygulamasından faydalanılan miktarın gümrük idaresine ödenmesi veya bu miktar kadar teminat gösterilmesi şarttır.),</i> ... <i>vergiden müstesnadır.</i> ...	<i>listenin 87.03 G.T.İ.P numarasında "-Diğerleri" satırı altında yer alan mallardan özel tüketim vergisi ve katma değer vergisi dahil gümrük vergilerine ilişkin istisna uygulanmaması durumunda belirlenecek gümrüklenmiş değeri 200.000 TL'yi aşanlar hariç], geçici ithalat ve hariçte işleme rejimleri ile geri gelen eşyaya ilişkin hükümleri kapsamında gümrük vergisinden muaf veya müstesna olan eşyanın ithali (Bu Kanunun 5 inci maddesinde düzenlenen ihracat istisnası ile 8 inci maddesinin (2) numaralı fıkrasında düzenlenen ihraç kaydıyla teslimlerde verginin tecil ve terkin edilmesi uygulamasından yararlanılarak ihraç edilen, ancak 4458 sayılı Gümrük Kanununun 168, 169 ve 170 inci maddelerinde belirtildiği şekilde geri gelen eşyanın ithalat istisnasından faydalanabilmesi için, bu eşya ile ilgili olarak ihracat istisnasından veya tecil-terkin uygulamasından faydalanılan miktarın gümrük idaresine ödenmesi veya bu miktar kadar teminat gösterilmesi şarttır.),</i> ... <i>vergiden müstesnadır.</i> ...
---	--

b) Tütün Mamullerinde Uygulanan Asgari Maktu Vergi Belirleme Sınırı

Özel Tüketim Vergisi Kanunu eki (III) sayılı listenin (B) cetvelinde yer alan tütün mamullerinden, asgari maktu vergi tutarının %20'sini geçmemek üzere Cumhurbaşkanı tarafından belirlenen oranda ayrıca maktu vergi alınması konusunda yetki bulunmaktadır.

Kanun Teklifinin 27. maddesiyle, maktu vergi tutarına ilişkin asgari maktu vergi tutarının %20'sine kadar olan sınırlama kaldırılarak, birim ambalajda bulunan mamul için alınacak asgari maktu vergi tutarı kadar ayrıca maktu vergi alınabilmesine ilişkin Cumhurbaşkanıya verilen yetki maddesi düzenlenmektedir.

Mevcut ve önerilen düzenleme metinleri aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Mevcut düzenleme	Önerilen düzenleme
Özel Tüketim Vergisi Kanunu Oran ve Tutar Madde 12 – ... 2. Cumhurbaşkanı, topluca veya ayrı ayrı olmak üzere; a) (I) sayılı listede yer alan veya bu maddenin (5) numaralı fıkrası uyarınca yeniden belirlenen maktu vergi tutarlarını, her bir mal itibarıyla söz konusu listede yer alan veya yeniden belirlenmiş sayılan en yüksek vergi tutarının beş katına kadar artırmaya, sıfıra kadar indirmeye, bu sınırlar içinde mal cinsleri, özellikleri, kullanım yerleri veya ithalatın şekline göre farklı tutarlar tespit etmeye, b) (III) sayılı listedeki mallar için belirlenen oranları her bir mal itibarıyla sıfıra kadar indirmeye, (A) cetvelindeki mallar için dört katına (B) cetvelindeki mallar için yarısına kadar artırmaya, söz konusu listede yer alan veya yeniden belirlenmiş sayılan asgari maktu vergiyi her bir mal itibarıyla sıfıra kadar indirmeye, (A) cetvelindeki mallar için iki katına (B) cetvelindeki mallar için üç katına kadar artırmaya, bu sınırlar içinde malların cinsleri, özellikleri, fiyat grupları, alkol dereceleri ve içerdiği alkol miktarına göre farklı vergi oranı ve asgari maktu vergi tutarı belirlemeye, (B) cetvelindeki mallar için listede yer alan veya yeniden belirlenmiş sayılan asgari maktu vergi tutarlarının, perakende satışa sunulan ürünlerin birim ambalajı içinde yer alan her bir sigara veya makaron adedi, diğer tütün mamullerinin birim ambalajı içindeki mamulün her bir gramı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarın %20'sine tekabül eden tutarı aşmamak üzere; birim ambalaj itibarıyla maktu vergi tutarı belirlemeye, bu tutarı malların cinsleri, özellikleri,	Özel Tüketim Vergisi Kanunu Oran ve Tutar Madde 12 – ... 2. Cumhurbaşkanı, topluca veya ayrı ayrı olmak üzere; a) (I) sayılı listede yer alan veya bu maddenin (5) numaralı fıkrası uyarınca yeniden belirlenen maktu vergi tutarlarını, her bir mal itibarıyla söz konusu listede yer alan veya yeniden belirlenmiş sayılan en yüksek vergi tutarının beş katına kadar artırmaya, sıfıra kadar indirmeye, bu sınırlar içinde mal cinsleri, özellikleri, kullanım yerleri veya ithalatın şekline göre farklı tutarlar tespit etmeye, b) (III) sayılı listedeki mallar için belirlenen oranları her bir mal itibarıyla sıfıra kadar indirmeye, (A) cetvelindeki mallar için dört katına (B) cetvelindeki mallar için yarısına kadar artırmaya, söz konusu listede yer alan veya yeniden belirlenmiş sayılan asgari maktu vergiyi her bir mal itibarıyla sıfıra kadar indirmeye, (A) cetvelindeki mallar için iki katına (B) cetvelindeki mallar için üç katına kadar artırmaya, bu sınırlar içinde malların cinsleri, özellikleri, fiyat grupları, alkol dereceleri ve içerdiği alkol miktarına göre farklı vergi oranı ve asgari maktu vergi tutarı belirlemeye, (B) cetvelindeki mallar için listede yer alan veya yeniden belirlenmiş sayılan asgari maktu vergi tutarlarının, perakende satışa sunulan ürünlerin birim ambalajı içinde yer alan her bir sigara veya makaron adedi, diğer tütün mamullerinin birim ambalajı içindeki mamulün her bir gramı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarın %20'sine tekabül eden tutarı aşmamak üzere; birim ambalaj itibarıyla maktu vergi tutarı belirlemeye, bu tutarı malların cinsleri, özellikleri, ambalajları (paketleri) ve bunların fiyatları ve fiyat grupları itibarıyla farklılaştırmaya, ... Yetkilidir.

ambalajları (paketleri) ve bunların fiyatları ve fiyat grupları itibarıyla farklılaştırmaya, ... Yetkilidir.	
---	--

5) Vergi Usul Kanunu Düzenlemeleri

a) Vergi Aslında Uzlaşmanın Kaldırılması

Kanun Teklifiyle, vergi aslının uzlaşma ve tarhiyat öncesi uzlaşma kapsamından çıkartılması, ayrıca bu değişiklik nedeniyle gerekli diğer bazı düzenlemelerin yapılması önerilmektedir.

Teklifle ayrıca, Vergi Usul Kanunu'na eklenen bir geçici maddeyle, maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce uzlaşma talep edildiği halde henüz uzlaşma günü verilmemiş, uzlaşma günü verilmiş ancak uzlaşma görüşmesi yapılmamış ya da çeşitli nedenlerle uzlaşma günü ertelenmiş veya uzlaşma talep süresi geçmemiş olan vergi ve cezalara ilişkin başvuruların, değişiklik öncesi düzenlemelere göre sonuçlandırılması önerilmektedir.

Mevcut ve önerilen düzenleme metinleri aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Mevcut düzenleme	Önerilen düzenleme
Vergi Usul Kanunu Özel Ödeme Zamanları Madde 112 - ... Uzlaşılan vergilerde gecikme faizi; uzlaşılan vergi miktarına, (a) fıkrasında belirtilen tarihten itibaren uzlaşma tutanağının imzalandığı tarihe kadar geçen süre için uygulanır. ...	Vergi Usul Kanunu Özel Ödeme Zamanları Madde 112 - ... Uzlaşılan vergilerde gecikme faizi; uzlaşılan vergi miktarına, (a) fıkrasında belirtilen tarihten itibaren uzlaşma tutanağının imzalandığı tarihe kadar geçen süre için uygulanır. ...
Vergi Usul Kanunu Vergi Ziyai, Usulsüzlük ve Özel usulsüzlük Cezalarında İndirme Madde 376 - Mükellef veya vergi sorumlusu; 1. İkmalen, resen veya idarece tarh edilen vergiyi veya vergi farkını ve vergi ziyai, usulsüzlük ve özel usulsüzlük cezalarının yarısını ihbarnamelerin tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içinde ilgili vergi dairesine başvurarak vadesinde veya 6183 sayılı	Vergi Usul Kanunu Vergi Ziyai, Usulsüzlük ve Özel usulsüzlük Cezalarında İndirme Madde 376 - Mükellef veya vergi sorumlusu; 1. İkmalen, resen veya idarece tarh edilen vergiyi veya vergi farkını ve vergi ziyai, usulsüzlük ve özel usulsüzlük cezalarının yarısını ihbarnamelerin tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içinde ilgili vergi dairesine başvurarak vadesinde veya 6183 sayılı Kanunda belirtilen türden teminat göstererek vadenin bitmesinden

Kanunda belirtilen türden teminat göstererek vadenin bitmesinden itibaren üç ay içinde ödeyeceğini bildirirse kesilen cezanın yarısı, 2. Uzlaşmanın vaki olması durumunda, üzerinde uzlaşılan vergiyi veya vergi farkını ve vergi cezalarının %75'ini, bu Kanunun ek 8 inci maddesinin birinci fıkrasının (1) numaralı bendinde yer alan ödeme süreleri içinde öderse üzerinde uzlaşılan cezanın %25'i, indirilir. ...	itibaren üç ay içinde ödeyeceğini bildirirse kesilen cezanın yarısı, 2. Uzlaşmanın vaki olması durumunda, üzerinde uzlaşılan vergiyi veya vergi farkını ve vergi cezalarının %75'ini, bu Kanunun ek 8 inci maddesinin birinci fıkrasının (1) numaralı bendinde yer alan ödeme süreleri içinde öderse üzerinde uzlaşılan cezanın %25'i, indirilir. ...
Vergi Usul Kanunu Uzlaşmanın Konusu, Kapsamı, Komisyonlar ve Şekli Ek Madde 1 – Mükellef tarafından, ikmalen, re'sen veya idarece tarh edilen vergilerle bunlara ilişkin vergi ziyai cezaları ile 23.000 Türk lirasını aşan usulsüzlük ve özel usulsüzlük cezalarının (359 uncu maddede yazılı fiillerle vergi ziyasına sebebiyet verilmesi halinde tarh edilen vergi ve kesilen ceza ile bu fiillere iştirak edenlere kesilen ceza ve 370 inci maddenin (b) fıkrası kapsamında kendilerine ön tespiti ilişkin yazı tebliğ edilen mükelleflere mezkur maddeye göre kesilen ceza hariç) tahakkuk edecek miktarları konusunda, vergi ziyasına sebebiyet verilmesinin kanun hükümlerine yeterince nüfuz edememekten ya da 369 uncu maddede yazılı yanılmadan kaynaklandığının veya bu Kanunun 116, 117 ve 118 inci maddelerinde yazılı vergi hataları ile bunun dışında her türlü maddi hata bulunduğu veya yargı kararları ile idarenin ihtilaf konusu olayda görüş farklılığının olduğunun ileri sürülmesi durumunda, idare bu bölümde yer alan hükümler çerçevesinde mükellefler ile uzlaşabilir. Uzlaşma konusu verginin matrah farkları itibarıyla bölünebildiği durumlarda uzlaşma sadece toplam matrah farkının bu bölümüne isabet eden vergi kısmı için de	Vergi Usul Kanunu Uzlaşmanın Konusu, Kapsamı, Komisyonlar ve Şekli Ek Madde 1 – Mükellef tarafından, ikmalen, re'sen veya idarece tarh edilen vergilere ilişkin vergi ziyai cezaları ile 23.000 Türk lirasını aşan usulsüzlük ve özel usulsüzlük cezalarının (359 uncu maddede yazılı fiillerle vergi ziyasına sebebiyet verilmesi halinde tarh edilen vergi ve kesilen ceza ile bu fiillere iştirak edenlere kesilen ceza ve 370 inci maddenin (b) fıkrası kapsamında kendilerine ön tespiti ilişkin yazı tebliğ edilen mükelleflere mezkur maddeye göre kesilen ceza hariç) tahakkuk edecek miktarları konusunda, vergi ziyasına sebebiyet verilmesinin kanun hükümlerine yeterince nüfuz edememekten ya da 369 uncu maddede yazılı yanılmadan kaynaklandığının veya bu Kanunun 116, 117 ve 118 inci maddelerinde yazılı vergi hataları ile bunun dışında her türlü maddi hata bulunduğu veya yargı kararları ile idarenin ihtilaf konusu olayda görüş farklılığının olduğunun ileri sürülmesi durumunda, idare bu bölümde yer alan hükümler çerçevesinde mükellefler ile uzlaşabilir. Uzlaşma konusu verginin matrah farkları itibarıyla bölünebildiği durumlarda uzlaşma sadece toplam matrah farkının bu bölümüne isabet eden vergi kısmı için de yapılabilir. Uzlaşmaya konu edilebilecek usulsüzlük ve özel usulsüzlük cezalarının tespitinde cezayı gerektiren fiil bazında

yapılabilir. Uzlaşmaya konu edilebilecek usulsüzlük ve özel usulsüzlük cezalarının tespitinde cezayı gerektiren fiil bazında kesilecek toplam ceza tutarı dikkate alınır ve 23.000 Türk lirasını aşmayan usulsüzlük ve özel usulsüzlük cezaları için Kanunun 376 ncı maddesindeki indirim oranı %50 artırımlı olarak uygulanır. Uzlaşma talebi vergi ihbarnamesinin tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içinde yapılır. Uzlaşmanın vaki olmaması veya temin edilememesi halinde yeniden uzlaşma talebinde bulunulamaz. Uzlaşmanın vaki olmadığına dair tutanağa idarenin nihai teklifi yazılır. Mükellef dava açma süresinin sonuna kadar teklif edilen vergi ve cezayı kabul ettiğini yazılı olarak bildirirse bu takdirde uzlaşma sağlanmış sayılır. Mükellef, uzlaşma görüşmelerinde, bağlı olduğu meslek odasından bir temsilci ve 3568 sayılı Kanuna göre kurulan meslek odasından bir meslek mensubu bulundurabilir. Sürekli, geçici ve merkezi uzlaşma komisyonlarının teşkili, uzlaşmaya müracaat etmeye yetkili olanların belirlenmesi, uzlaşmanın şekli, uzlaşmaya konu edilebilecek vergi, resim ve harçların belirlenmesi, uzlaşma komisyonlarının yetkileri, uzlaşmanın yapılmasına ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığınca çıkarılacak bir yönetmelikle düzenlenir. İl özel idareleri ve belediyelere ait vergi, resim ve harçlar için bu yönetmelik İçişleri Bakanlığının görüşü alınarak Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca hazırlanır.	kesilecek toplam ceza tutarı dikkate alınır ve 23.000 Türk lirasını aşmayan usulsüzlük ve özel usulsüzlük cezaları için Kanunun 376 ncı maddesindeki indirim oranı %50 artırımlı olarak uygulanır. Uzlaşma talebi vergi ihbarnamesinin tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içinde yapılır. Uzlaşmanın vaki olmaması veya temin edilememesi halinde yeniden uzlaşma talebinde bulunulamaz. Uzlaşmanın vaki olmadığına dair tutanağa idarenin nihai teklifi yazılır. Mükellef dava açma süresinin sonuna kadar teklif edilen vergi ve cezayı kabul ettiğini yazılı olarak bildirirse bu takdirde uzlaşma sağlanmış sayılır. Mükellef, uzlaşma görüşmelerinde, bağlı olduğu meslek odasından bir temsilci ve 3568 sayılı Kanuna göre kurulan meslek odasından bir meslek mensubu bulundurabilir. Sürekli, geçici ve merkezi uzlaşma komisyonlarının teşkili, uzlaşmaya müracaat etmeye yetkili olanların belirlenmesi, uzlaşmanın şekli, uzlaşmaya konu edilebilecek vergi, resim ve harçların belirlenmesi, uzlaşma komisyonlarının yetkileri, uzlaşmanın yapılmasına ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığınca çıkarılacak bir yönetmelikle düzenlenir. İl özel idareleri ve belediyelere ait vergi, resim ve harçlar için bu yönetmelik İçişleri Bakanlığının görüşü alınarak Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca hazırlanır.
Vergi Usul Kanunu Uzlaşma ve Vergi Mahkemelerinde Dava Açma Ek Madde 7 – Müddeti içinde uzlaşma talebinde bulunan mükellef veya ceza muhatabı uzlaşma talep ettiği vergi veya ceza için, ancak uzlaşma vaki olmadığı takdirde dava açma yoluna gidebilir.	Vergi Usul Kanunu Uzlaşma ve Vergi Mahkemelerinde Dava Açma Ek Madde 7 – Müddeti içinde uzlaşma talebinde bulunan mükellef veya ceza muhatabı uzlaşma talep ettiği vergi veya ceza için, ancak uzlaşma vaki olmadığı takdirde dava açma yoluna gidebilir.

Mükellef veya ceza muhatabı aynı vergi veya ceza için uzlaşma talebinden önce dava açmışsa dava, uzlaşma işleminin sonuca bağlanmasından önce vergi mahkemelerince incelenmez; herhangi bir sebeple incelenir ve karara bağlanırsa bu karar hükümsüz sayılır. Uzlaşmanın vaki olması halinde mükellef, üzerinde uzlaşılan vergi ve cezaya (bunlardan birisi üzerinde uzlaşılmış olsa dahi her ikisine); adına sadece ceza kesilmiş bulunan, üzerinde uzlaşılan işbu cezaya karşı dava açamaz. Uzlaşmanın vaki olmaması halinde mükellef veya ceza muhatabı; tarhedilen vergiye veya kesilen cezaya, uzlaşmanın vaki olmadığına dair tutanağın kendisine tebliğinden itibaren genel hükümler dairesinde ve yetkili vergi mahkemesi nezdinde dava açabilir. Bu takdirde, dava açma müddeti bitmiş veya 15 günden az kalmış ise bu müddet tutanağın tebliği tarihinden itibaren 15 gün olarak uzar. ...	Mükellef veya ceza muhatabı aynı vergi-veya ceza için uzlaşma talebinden önce dava açmışsa dava, uzlaşma işleminin sonuca bağlanmasından önce vergi mahkemelerince incelenmez; herhangi bir sebeple incelenir ve karara bağlanırsa bu karar hükümsüz sayılır. Uzlaşmanın vaki olması halinde mükellef, üzerinde uzlaşılan vergi ve cezaya (bunlardan birisi üzerinde uzlaşılmış olsa dahi her ikisine); adına sadece ceza kesilmiş bulunan, üzerinde uzlaşılan işbu cezaya karşı dava açamaz. Uzlaşmanın vaki olmaması halinde mükellef veya ceza muhatabı; tarhedilen vergiye-veya kesilen cezaya, uzlaşmanın vaki olmadığına dair tutanağın kendisine tebliğinden itibaren genel hükümler dairesinde ve yetkili vergi mahkemesi nezdinde dava açabilir. Bu takdirde, dava açma müddeti bitmiş veya 15 günden az kalmış ise bu müddet tutanağın tebliği tarihinden itibaren 15 gün olarak uzar. ...
Vergi Usul Kanunu Ödeme Ek Madde 8 – Uzlaşma konusu yapılan vergi ve cezalar; 1. Uzlaşma vaki olduğu takdirde, uzlaşma tutanağı vergi ve cezaların ödeme zamanlarından önce ilgiliye tebliğ edilmişse kanuni ödeme zamanlarında; ödeme zamanları kısmen veya tamamen geçtikten sonra tebliğ edilmişse ödeme süreleri geçmiş olanlar uzlaşma tutanağının tebliğinden itibaren bir ay içinde; 2. Uzlaşma vaki olmadığı takdirde, bu Kanunun 112 ve 368 inci maddeleri hükümleri ile 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 27 nci maddesinin 8 numaralı bendi hükmü dairesinde; Ödenir.	Vergi Usul Kanunu Ödeme Ek Madde 8 – Uzlaşma konusu yapılan vergi-ve cezalar; 1. Uzlaşma vaki olduğu takdirde, uzlaşma tutanağı vergi-ve cezaların ödeme zamanlarından önce ilgiliye tebliğ edilmişse kanuni ödeme zamanlarında; ödeme zamanları kısmen veya tamamen geçtikten sonra tebliğ edilmişse ödeme süreleri geçmiş olanlar uzlaşma tutanağının tebliğinden itibaren bir ay içinde; 2. Uzlaşma vaki olmadığı takdirde, bu Kanunun 368 inci madde hükmü ile 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 27 nci maddesinin dördüncü fıkrası hükmü dairesinde; Ödenir.

Vergi Usul Kanunu Uzlaşma ve Cezalarda İndirme Ek Madde 9 – Bu bölüm uyarınca üzerinde uzlaşılan vergi ve cezalar hakkında 376 ncı maddenin birinci fıkrasının (2) numaralı bendi hükmü dışında indirim uygulanmaz. Hakkında 376 ncı maddenin birinci fıkrasının (1) numaralı bendi hükümleri uygulanan vergi ve cezalar için bu bölüm hükümleri uygulanmaz. Mükellefin uzlaşma tutanağını imzalayınca kadar uzlaşma talebinden vazgeçtiğini beyanla hadiseye 376 ncı maddenin birinci fıkrasının (1) numaralı bendi hükümlerinin uygulanmasını isteme hakkı mahfuzdur.	Vergi Usul Kanunu Uzlaşma ve Cezalarda İndirme Ek Madde 9 – Bu bölüm uyarınca üzerinde uzlaşılan cezalar hakkında başkaca bir indirim uygulanmaz. Hakkında 376 ncı maddenin birinci fıkrasının (1) numaralı bendi hükümleri uygulanan vergi ve cezalar için bu bölüm hükümleri uygulanmaz. Mükellefin uzlaşma tutanağını imzalayınca kadar uzlaşma talebinden vazgeçtiğini beyanla hadiseye 376 ncı maddenin birinci fıkrasının (1) numaralı bendi hükümlerinin uygulanmasını isteme hakkı mahfuzdur.
Vergi Usul Kanunu Tarhiyat Öncesi Uzlaşma Ek Madde 11 – Maliye Bakanlığı, vergi incelemesine dayanılarak tarh edilecek vergiler ve bunlara ilişkin kesilecek vergi ziyai cezaları ile 23.000 Türk lirasını aşan usulsüzlük ve özel usulsüzlük cezalarında (359 uncu maddede yazılı fiillerle vergi ziyasına sebebiyet verilmesi halinde tarh edilecek vergi ve kesilecek ceza ile bu fiillere iştirak edenlere kesilecek ceza hariç) tarhiyat öncesi uzlaşma yapılmasına izin verebilir. Uzlaşmaya konu edilebilecek usulsüzlük ve özel usulsüzlük cezalarının tespitinde, cezayı gerektiren fiil bazında kesilecek toplam ceza tutarı dikkate alınır. Tarhiyattan önce uzlaşmaya varılması halinde tutanakla tespit edilen bu husus hakkında dava açılmaz ve hiçbir mercie şikayette bulunulamaz. Uzlaşılan vergi miktarı üzerinden, bu Kanunun 112 nci maddesine göre gecikme faizi hesaplanır. Tarhiyat öncesi uzlaşmanın temin edilememiş veya uzlaşma müzakeresinde	Vergi Usul Kanunu Tarhiyat Öncesi Uzlaşma Ek Madde 11 – Maliye Bakanlığı, vergi incelemesine dayanılarak tarh edilecek vergilere ilişkin kesilecek vergi ziyai cezaları ile 23.000 Türk lirasını aşan usulsüzlük ve özel usulsüzlük cezalarında (359 uncu maddede yazılı fiillerle vergi ziyasına sebebiyet verilmesi halinde tarh edilecek vergi ve kesilecek ceza ile bu fiillere iştirak edenlere kesilecek ceza hariç) tarhiyat öncesi uzlaşma yapılmasına izin verebilir. Uzlaşmaya konu edilebilecek usulsüzlük ve özel usulsüzlük cezalarının tespitinde, cezayı gerektiren fiil bazında kesilecek toplam ceza tutarı dikkate alınır. Tarhiyattan önce uzlaşmaya varılması halinde tutanakla tespit edilen bu husus hakkında dava açılmaz ve hiçbir mercie şikayette bulunulamaz. Uzlaşılan vergi miktarı üzerinden, bu Kanunun 112 nci maddesine göre gecikme faizi hesaplanır. Tarhiyat öncesi uzlaşmanın temin edilememiş veya uzlaşma müzakeresinde uzlaşmaya varılamamış olması halinde mükellefler veya ceza muhatabı olanlar verginin tarhından ve

uzlaşmaya varılamamış olması halinde mükellefler veya ceza muhatabı olanlar verginin tarhından ve cezanın kesilmesinden sonra uzlaşma talep edemezler. Tarhiyat öncesi uzlaşmaya ilişkin esas ve usuller Yönetmelikte belirtilir.	cezanın kesilmesinden sonra uzlaşma talep edemezler. Tarhiyat öncesi uzlaşmaya ilişkin esas ve usuller Yönetmelikte belirtilir.
	GEÇİCİ MADDE 35- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce uzlaşma talep edildiği halde henüz uzlaşma günü verilmemiş, uzlaşma günü verilmiş ancak uzlaşma görüşmesi yapılmamış ya da çeşitli nedenlerle uzlaşma günü ertelenmiş veya uzlaşma talep süresi geçmemiş olan vergi ve cezalara ilişkin bu Kanunun 112 nci, 376 ncı, ek 1 inci, ek 7 ncı, ek 8 inci, ek 9 uncu ve ek 11 inci maddelerinin bu maddeyi ihdas eden Kanunla değiştirilmeden önceki hükümleri uygulanır.

b) Kıymetli Madenlerin Değerlemesi

Kanun Teklifiyle, Vergi Usul Kanunu'na eklenecek 274/A maddesiyle, aktife kayıtlı kıymetli madenlerin borsa rayiciyle değerlendirilmesi önerilmektedir. Önerilen düzenlemeye göre;

- Kıymetli madenlere dayalı fiziki ya da kaydi olarak açılan mevduat hesapları ile kredi hesapları da borsa rayici ile değerlendirilecek,
- Kıymetli maden ile olan mevduat veya kredi sözleşmelerine müstenit alacaklar ve borçlar değerlendirme gününe kadar hesaplanacak faizleriyle birlikte dikkate alınacak,
- Kıymetli madenlere dayalı olarak açılan mevduat hesapları ile kredi hesaplarından kaynaklı alacak ve borçların değerlendirme günü kıymetine irticasına ilişkin olarak, Veri Usul Kanunu'nun 280, 281 ve 285. maddelerinde yer alan hükümler geçerli olacaktır.

Değişiklik, Kanun'un yayımı tarihinde yürürlüğe girecektir.

Mevcut ve önerilen düzenleme metinleri aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Mevcut düzenleme	Önerilen düzenleme
Vergi Usul Kanunu Borsa Rayici Madde 263 - Borsa rayici, gerek menkul kıymetler ve kambiyo borsasına, gerekse ticaret borsalarına kayıtlı olan iktisadi kıymetlerin değerlemeden evvelki son	Vergi Usul Kanunu Borsa Rayici Madde 263 - Borsa rayici, gerek menkul kıymetler ve kambiyo borsasına, gerekse ticaret ve kıymetli madenler borsalarına kayıtlı olan iktisadi kıymetlerin değerlemeden evvelki son muamele

muamele gününde borsadaki muamelelerin ortalama değerlerini ifade eder. Normal temevvüçler dışında fiyatlarda bariz kararsızlıklar görülen hallerde, son muamele günü yerine değerlemeye takaddüm eden 30 gün içindeki ortalama rayici esas olarak aldirmaya Maliye Bakanlığı yetkilidir.	gününde borsadaki muamelelerin ortalama değerlerini ifade eder. Normal temevvüçler dışında fiyatlarda bariz kararsızlıklar görülen hallerde, son muamele günü yerine değerlemeye takaddüm eden 30 gün içindeki ortalama rayici esas olarak aldirmaya Maliye Bakanlığı yetkilidir.
-	Kıymetli madenler MADDE 274/A- Altın, gümüş, platin ve paladyum gibi kıymetli madenler borsa rayici ile değerlendirir. Borsa rayici yoksa veya borsa rayicinin muvazaalı bir şekilde oluştuğu anlaşılırsa değerlemeye esas bedel olarak, bu rayiç yerine maliyet bedeli esas alınır. Bu madde hükmü kıymetli maden ile olan senetli veya senetsiz alacaklar ve borçlar hakkında da caridir. Kıymetli maden ile olan mevduat veya kredi sözleşmelerine müstenit alacaklar ve borçlar değerlendirme gününe kadar hesaplanacak faizleriyle birlikte dikkate alınır. Alacak ve borçların değerlendirme günü kıymetine ircasına ilişkin olarak, 280, 281 ve 285 inci maddelerde yer alan hükümler bu fıkra kapsamındaki alacak ve borçlar bakımından da geçerlidir.

c) Vergi Cezaları

Kanun Teklifiyle, Vergi Usul Kanunu'nun 352, 353, 355 ve mükerrer 355. maddelerinde yapılan değişikliklerle, usulsüzlük, özel usulsüzlük cezaları ile mükerrer 355. maddede yer alan cezaların önemli ölçüde artırılması önerilmiştir.

Bazı ceza tutarlarına ilişkin öneriler aşağıda yer almaktadır:

Usulsüzlük Cezaları

Mükellef grupları	Mevcut ceza tutarları		Önerilen ceza tutarları	
	Birinci derece usulsüzlükler (TL)	İkinci derece usulsüzlükler (TL)	Birinci derece usulsüzlükler (TL)	İkinci derece usulsüzlükler (TL)
Sermaye şirketleri	1.100,00	580,00	20.000	10.000
Sermaye şirketleri dışında kalan birinci sınıf tüccar ve serbest meslek erbabı	660,00	330,00	10.000	5.000
İkinci sınıf tüccarlar	330,00	150,00	5.000	3.500
Yukarıdakiler dışında kalıp beyanname usulüyle gelir vergisine tabi oranlar	150,00	87,00	3.500	2.250
Kazancı basit usulde tespit edilenler	87,00	40,00	2.250	1.500
Gelir vergisinden muaf esnaf	40,00	23,00	1.500	1.000

Bilgi vermekten çekinenler ile 107/A, mükerrer 242, 256, 257 ve mükerrer 257. madde ile Gelir Vergisi Kanunu'nun 98/A maddesi hükmüne uymayanlar için cezalar

	Mevcut ceza tutarları (TL)	Önerilen ceza tutarları (TL)
Birinci sınıf tüccarlar ile serbest meslek erbabı hakkında	11.800,00	25.000,00
İkinci sınıf tüccarlar, defter tutan çiftçiler ile kazancı basit usulde tespit edilenler hakkında	5.800,00	12.500,00
Yukarıda belirtilenler dışında kalanlar hakkında	3.000,00	6.500,00

Not: Tahsilât ve ödemelerini banka ve benzeri finans kurumlarınca düzenlenen belgelerle tevsiik etmeyenlerin her birine, her bir işlem için yukarıda yer verilen tutarlardan az olmamak üzere, işleme konu tutarın % 5'i nispetinde özel usulsüzlük cezası kesilmekte olup, Teklifte bu oranın % 10 olarak değiştirilmesi önerilmektedir. Bu tutar 2024 yılı için 8.700.000 TL'yi geçmemekte olup, Teklifte bu sınırın 20.000.000 TL olarak değiştirilmesi önerilmektedir.

Vergi Usul Kanunu'nun mükerrer 257. maddesinin (birinci fıkrasının (8) ve (10) numaralı bentleri uyarınca getirilen zorunluluklara uymayanlara kesilecek cezanın üst sınırı halen 4.400.000 TL olup, teklifle bu tutarın 10.000.000 TL olması önerilmektedir.

Elektronik ortamda beyanname verilmesi mecburiyetine uyulmaması halinde kesilmesi gereken özel usulsüzlük cezası, beyannamenin kanuni süresinin sonundan başlayarak elektronik ortamda 30 gün içinde verilmesi halinde 1/10 oranında, bu sürenin dolmasını takip eden 30 gün içinde verilmesi halinde ise 1/5 oranında uygulanmaktadır.

353. madde kapsamında yer alan cezalar

353. MADDE KAPSAMINDA KESİLEN ÖZEL USULSÜZLÜK CEZALARI		
ÖZEL USULSÜZLÜK FİİLLERİ	MEVCUT	TEKLİF
Fatura, gider pusulası, müstahsil makbuzu, serbest meslek makbuzu (Elektronik belge olarak düzenlenmesi gerekenler de dâhil) verilmemesi, alınmaması (Asgari)	3.400 TL	1. Tespit - 10.000 TL 2. Tespit - 20.000 TL 3. Tespit - 30.000 TL 4. Tespit - 40.000 TL 5. Tespit - 50.000 TL 6. ve Sonraki Tespitler - 100.000 TL
Bir takvim yılı içinde her bir belge nevine ilişkin olarak kesilecek azami ceza tutarı	1.700.000 TL	10.000.000 TL
Perakende satış fişi, ödeme kaydedici cihaz fişi, giriş ve yolcu taşıma bileti, sevk irsaliyesi, taşıma irsaliyesi, yolcu listesi, günlük müşteri listesi ile Maliye Bakanlığınca düzenleme zorunluluğu getirilen belgelerin düzenlenmemesi, kullanılmaması veya bulundurulmaması	3.400 TL	1. Tespit - 10.000 TL 2. Tespit - 20.000 TL 3. Tespit - 30.000 TL 4. Tespit - 40.000 TL 5. Tespit - 50.000 TL 6. ve Sonraki Tespitler - 100.000 TL
Her bir belge nevine ilişkin olarak her bir tespit için azami ceza tutarı	170.000 TL	1.000.000 TL
Her bir belge nevine ilişkin bir takvim yılı içinde kesilecek azami ceza tutarı	1.700.000 TL	10.000.000 TL
Vergi mükellefi olmayanların (nihai tüketiciler) Kanunda düzenlenen belgeleri almaması (3.400/5=)	680 TL	5.000 TL
Üst sınır		50.000 TL
Hazine ve Maliye Bakanlığınca tutulma ve günü gününe kayıt edilme mecburiyeti getirilen defterlerin; bulundurulmaması, günü gününe kayıt yapılmaması, yetkililere ibraz edilmemesi ve levha bulundurma, asma mecburiyetine uyulmaması	1.700 TL	1.700 TL
Belirlenen muhasebe standartlarına, tek düzen hesap planına ve mali tablolara ilişkin usul ve esaslar ile muhasebeye yönelik bilgisayar programlarının üretilmesine ilişkin kural ve standartlara uyulmaması	40.000 TL	100.000 TL
Kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişilerce yapılacak işlemlerde kullanıma zorunluluğu getirilen vergi numarasını kullanmaksızın işlem yapanlara her bir işlem için	2.000 TL	2.000 TL
Belge basımı ile ilgili bildirim görevini tamamen veya kısmen yerine getirmeyen matbaa işletmecilerine	6.600 TL	6.600 TL
Bir takvim yılı içinde kesilecek azami ceza tutarı	1.300.000 TL	1.300.000 TL
4358 sayılı Kanun uyarınca vergi kimlik numarası kullanma zorunluluğu getirilen kuruluşlardan yaptıkları işlemlere ilişkin bildirimleri, belirlenen standartlarda ve zamanda yerine getirmeyenlere	8.700 TL	8.700 TL
Vergi Usul Kanunu'nun 127. maddenin (d) bendi uyarınca Maliye Bakanlığı'nın özel işaretli görevlisinin ikazına rağmen durmayan aracın sahibi adına	6.600 TL	15.000 TL
Tasdik raporu ibraz şartını yerine getirmeyen mükellef adına	Tutarın %5'i	Tutarın %5'i
Alt sınır	230.000 TL	230.000 TL
Üst sınır	2.300.000 TL	2.300.000 TL

d) Münhasıran Sahte Belge Düzenleyenlerle İlgili Teminat Uygulaması

Kanun Teklifiyle, Vergi Usul Kanunu'nun 153/A maddesine göre, münhasıran sahte belge düzenleme amacıyla mükellefiyet tesis ettirdiği vergi inceleme raporu ile tespit edilip mükellefiyeti terkin edilenler ile bunlarla ilişkili olanların işe başlama bildirimlerinde mükellefiyet tesisi için belirlenen tutarlarda teminat göstermeleri istenilmektedir.

Düzenleme kapsamında, madde kapsamında olanların, kanuni temsilcisi ve %10'dan fazla oranda ortak oldukları şirketlerden de verilen sürede söz konusu kişilerin hukuki statülerine son verilmesi veya teminat gösterilmesi istenilmektedir. Ayrıca faaliyetlerinin bir kısmında sahte belge düzenlediği vergi inceleme raporu ile tespit edilen ve durumu kesinleşenlerden de teminat göstermesi istenilmektedir.

Teminat gösterilmemesi halinde teminat tutarı, teminat alacağı olarak tahakkuk ettirilmekte ve bu alacak gecikme zammı uygulanmak suretiyle takip ve tahsil edilmektedir.

Vergi Usul Kanununun 153/A maddesinin üçüncü ve dördüncü fıkrasında yer alan; teminat tahakkukuna ilişkin hüküm ile tahakkuk eden teminat tutarının gecikme zammı tatbik edilerek mükelleften takip ve tahsilinin düzenlendiği cümleleri Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmiştir.

Anayasa Mahkemesi tarafından Vergi Usul Kanununun 153/A maddesinin üçüncü ve müteakip

fıkralarında yer alan; verilen sürede yükümlülüklerin yerine getirilmemesi halinde istenilen teminat tutarının teminat alacağı olarak tahakkuk ettirilmesi ve tahakkuk ettirilen teminat alacağının gecikme zammı tatbik edilerek takip ve tahsiline yönelik hükümlerin iptal edilmesi üzerine, Anayasa Mahkemesinin kararında yer alan gerekçeler de dikkate alınarak madde metninde düzenlemeler yapılması önerilmektedir.

Önerilen düzenlemeyle;

- Madde kapsamındaki mükelleflerden istenilecek teminatın üst sınırı belirlenmekte,
- Üçüncü ve dördüncü fıkralar kapsamında istenilen teminatın verilme süresi 30 günden 60 güne çıkarılmakta,
- Üçüncü fıkra kapsamında yükümlülüklerini öngörülen şekilde yerine getiren mükelleflere teminatın iade edilmesi ve birinci fıkra da sayılan kişilerin teminat isteme tarihi itibarı ile tahakkuk etmiş tüm vergi borçlarından sorumlu olmamaları,

sağlanmak istenmektedir.

e) Tahsilat ve Ödemelerin Tevsiki ile İnternet Üzerindeki Satış veya Kiralama İlanlarına Yönelik Bilgi Talebi

Kanun Teklifiyle, Vergi Usul Kanunu'nun mükerrer 257. maddesinde yapılacak değişiklik;

- Tahsilat ve ödemelerin tevsik zorunluluğuna ilişkin yetkinin kapsamına, mükellefiyeti olmayan ancak işlemlere taraf olan kişilerin de dahil edilmesi,
- Hazine ve Maliye Bakanlığınca elektronik ticaret alanına ilişkin verilerin kavranabilmesi amacıyla; bilgi alınacak mükelleflerin ve alınacak bilgilerin kapsamının genişletilmesi,

önerilmektedir.

Mevcut ve önerilen düzenleme metinleri aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Mevcut düzenleme	Önerilen düzenleme
Vergi Usul Kanunu Özel Ödeme Zamanları Mükerrer Madde 257 – Maliye Bakanlığı; 1. Mükellef ve meslek grupları itibarıyla muhasebe usul ve esaslarını tespit etmeye, bu Kanuna göre tutulmakta olan defter ve belgeler ile bunlara ilaveten tutulmasını veya düzenlenmesini uygun gördüğü defter ve belgelerin mahiyet, şekil ve ihtiva etmesi zorunlu bilgileri belirlemeye, bunlarda değişiklik yapmaya; bedeli karşılığında basıp dağıtmaya veya üçüncü kişilere bastırıp dağıtmaya veya dağıttırmaya, bunların kayıtlarını tutturmaya, bu defter ve belgelere tasdik, muhafaza ve ibraz	Vergi Usul Kanunu Özel Ödeme Zamanları Mükerrer Madde 257 – Maliye Bakanlığı; 1. Mükellef ve meslek grupları itibarıyla muhasebe usul ve esaslarını tespit etmeye, bu Kanuna göre tutulmakta olan defter ve belgeler ile bunlara ilaveten tutulmasını veya düzenlenmesini uygun gördüğü defter ve belgelerin mahiyet, şekil ve ihtiva etmesi zorunlu bilgileri belirlemeye, bunlarda değişiklik yapmaya; bedeli karşılığında basıp dağıtmaya veya üçüncü kişilere bastırıp dağıtmaya veya dağıttırmaya, bunların kayıtlarını tutturmaya, bu defter ve belgelere tasdik, muhafaza ve ibraz zorunluluğu getirmeye veya kaldırmaya, bu

zorunluluğu getirmeye veya kaldırmaya, bu Kanuna göre tutulacak defter ve düzenlenecek belgelerin tutulması ve düzenlenmesi zorunluluğunu kaldırmaya, 2. Mükelleflere muameleleri ile ilgili tahsilat ve ödemelerini banka, benzeri finans kurumları veya posta idarelerince düzenlenen belgelerle tevsik etmeleri zorunluluğunu getirmeye ve bu zorunluluğun kapsamını ve uygulamaya ilişkin usul ve esaslarını belirlemeye, ... 7. Elektronik ticarete vergi güvenliğini sağlamak amacıyla elektronik ortamda ticari faaliyette bulunan gerçek ya da tüzel kişi hizmet sağlayıcılara ve/veya başkalarına ait iktisadi ve ticari faaliyetlerin yapılmasına elektronik ticaret ortamını sağlayan gerçek ve tüzel kişi aracı hizmet sağlayıcılara ticari faaliyetlerine ilişkin bildirim verme yükümlülüğü getirmeye, bildirimin içerik, format, standart, verilme süresi ve yöntemini belirlemeye, bunlarda değişiklik yapmaya, bildirim verme yükümlülüğünü iş hacmi, sektör, mükellef grupları, alış-satış tutarı, alım satıma konu mal ve hizmet türleri itibarıyla belirlemeye, başkalarına ait iktisadi ve ticari faaliyetlerin yapılmasına ilişkin bildirim konu bilgilerin aracı hizmet sağlayıcıları tarafından alınması zorunluluğunu getirmeye, bu bent kapsamındaki bilgi ve bildirimlerin elektronik ortamda muhafaza ve ibraz edilmesi yükümlülüğü getirmeye ve uygulamaya ilişkin diğer usul ve esasları belirlemeye, ... yetkilidir. ...	Kanuna göre tutulacak defter ve düzenlenecek belgelerin tutulması ve düzenlenmesi zorunluluğunu kaldırmaya, 2. Mükelleflere ve mükellef olmayanlara muameleleri ile ilgili tahsilat ve ödemelerini banka, benzeri finans kurumları veya posta idarelerince düzenlenen belgelerle tevsik etmeleri zorunluluğunu getirmeye ve bu zorunluluğun kapsamını ve uygulamaya ilişkin usul ve esaslarını belirlemeye, ... 7. Elektronik ticarete ve internet dâhil olmak üzere her türlü dijital ortamın alım, satım, kiralama, ilan ve reklam gibi iktisadi ve ticari amaçlarla kullanıldığı hallerde vergi güvenliğini sağlamak amacıyla elektronik ortamda iktisadi ve ticari faaliyette bulunan gerçek ya da tüzel kişi hizmet sağlayıcılara elektronik ticaret hizmet sağlayıcılara, başkalarına ait iktisadi ve ticari faaliyetlerin yapılmasına ortam sağlayan gerçek ve tüzel kişi aracı hizmet sağlayıcılara, elektronik ticaret aracı hizmet sağlayıcılara, erişim sağlayıcılara, içerik sağlayıcılara, yer sağlayıcılara ve sosyal ağ sağlayıcılara iktisadi ve ticari faaliyetlerine ilişkin bildirim verme yükümlülüğü getirmeye, bildirimin içerik, format, standart, verilme süresi ve yöntemini belirlemeye, bunlarda değişiklik yapmaya, bildirim verme yükümlülüğünü iş hacmi, sektör, mükellef grupları, alış-satış tutarı, alım, satım, kiralama, ilan ve reklama konu mal ve hizmet türleri itibarıyla belirlemeye, başkalarına ait iktisadi ve ticari faaliyetlerin yapılmasına ilişkin bildirim konu bilgiler ile içerik sağlayıcılar tarafından üretilen ya da sağlanan bilgilerin aracı hizmet sağlayıcıları, erişim sağlayıcılar, yer sağlayıcılar ve/veya sosyal ağ sağlayıcılar tarafından alınması zorunluluğunu getirmeye, bu bent kapsamındaki bilgi ve bildirimlerin elektronik ortamda muhafaza ve ibraz edilmesi yükümlülüğü getirmeye ve uygulamaya ilişkin diğer usul ve esasları belirlemeye, ...
--	---

	yetkilidir. ...
--	--------------------

6) Diğer Düzenlemeler

a) 6183 Sayılı Kanun Düzenlemesi

Kanun Teklifiyle, 6183 sayılı Kanun'un 22/A maddesinde yapılacak değişiklikle, mahkeme kararları ve icra dairelerinin ödeme veya icra emirleri üzerine yapılacak ödemelerde, vadesi geçmiş borç bulunmadığına ilişkin belge aranılması yönünde Hazine ve Maliye Bakanına yetki verilmesine önerilmektedir.

Mevcut ve önerilen düzenleme metinleri aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Mevcut düzenleme	Önerilen düzenleme
6183 Sayılı Kanun Özel Ödeme Zamanları Madde 112 - Maliye Bakanı, aşağıdaki ödeme ve işlemlerde, Maliye Bakanlığına bağlı tahsil dairelerine vadesi geçmiş borcun bulunmadığına ilişkin belge aranılması ve yapılacak ödemelerden istihkak sahiplerinin amme borçlarının kesilerek ilgili tahsil dairesine aktarılması zorunluluğu ile kesintilere asgari tutar ve oran getirmeye, kapsama girecek amme alacaklarını tür, tutar, ödeme ve işlemler itibarıyla topluca veya ayrı ayrı tespit etmeye, zorunluluk getirilen ödeme ve işlemlerde hangi hallerde bu zorunluluğun aranılmayacağını ve uygulamaya ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkilidir. 1. 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununa tabi kamu idareleri ile bu idarelere bağlı döner sermaye işletmelerinin yapacağı her türlü ödemelerde, ...	6183 Sayılı Kanun Özel Ödeme Zamanları Madde 112 - Maliye Bakanı, aşağıdaki ödeme ve işlemlerde, Maliye Bakanlığına bağlı tahsil dairelerine vadesi geçmiş borcun bulunmadığına ilişkin belge aranılması ve yapılacak ödemelerden istihkak sahiplerinin amme borçlarının kesilerek ilgili tahsil dairesine aktarılması zorunluluğu ile kesintilere asgari tutar ve oran getirmeye, kapsama girecek amme alacaklarını tür, tutar, ödeme ve işlemler itibarıyla topluca veya ayrı ayrı tespit etmeye, zorunluluk getirilen ödeme ve işlemlerde hangi hallerde bu zorunluluğun aranılmayacağını ve uygulamaya ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkilidir. 1. 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununa tabi kamu idareleri ile bu idarelere bağlı döner sermaye işletmelerinin yapacağı her türlü ödemelerde (mahkeme kararları ve icra dairelerinin ödeme veya icra emirleri üzerine yapılacak ödemeler dahil), ...

b) Serbest Bölgeler Kanunu Düzenlemesi

Mevcut düzenlemeye göre, serbest bölgelerdeki üretim faaliyetlerinden elde edilen kazançların tamamı, üretilen ürünlerin yurt içine ya da yurt dışına satılıp satılmadığına bakılmaksızın kurumlar

vergisinden müstesna olup, Kanun Teklifiyle istisnanın, Serbest Bölgeler Kanunu'nun geçici 3. maddesinde yapılacak değişikliklerle, serbest bölgelerde faaliyet gösteren kurumların münhasıran yurt dışına yaptıkları satışlardan elde ettikleri kazançlarla sınırlandırılması önerilmektedir.

Önerinin bu haliyle yasalaşması durumunda, yurt içine yapılan satışlardan elde edilen kazançlar kurumlar vergisine tabi olacaktır.

Düzenleme, 01.01.2025 tarihinden itibaren uygulanmak üzere yayımı tarihine yürürlüğe girecektir.

Mevcut ve önerilen düzenleme metinleri aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Mevcut düzenleme	Önerilen düzenleme
Serbest Bölgeler Kanunu Geçici Madde 3 – ... <i>Avrupa Birliğine tam üyeliğin gerçekleştiği tarihi içeren yılın vergilendirme döneminin sonuna kadar;</i> <i>a) Serbest bölgelerde üretim faaliyetinde bulunan mükelleflerin bu bölgelerde imal ettikleri ürünlerin satışından elde ettikleri kazançları ile serbest bölgelerde, bakım, onarım, montaj, demontaj, elleçleme, ayrıştırma, ambalajlama, etiketleme, test etme, depolama hizmeti alanlarında faaliyette bulunan ve hizmetin tamamını Türkiye’de yerleşmiş olmayan kişilerle, işyeri, kanuni ve iş merkezi yurt dışında bulunanlara veren hizmet işletmelerinin, söz konusu hizmetlere konu malların serbest bölgelerden Türkiye’ye herhangi bir şekilde girişi olmaksızın yabancı bir ülkeye gönderilmesi şartıyla bu hizmetlerden elde ettikleri kazançları gelir veya kurumlar vergisinden müstesnadır. Bu istisnanın 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasının (6) numaralı bendinin (b) alt bendi ile 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 15 inci ve 30 uncu maddeleri uyarınca yapılacak tevkifata etkisi yoktur.</i> ...	Serbest Bölgeler Kanunu Geçici Madde 3 – ... <i>Avrupa Birliğine tam üyeliğin gerçekleştiği tarihi içeren yılın vergilendirme döneminin sonuna kadar; a) Serbest bölgelerde üretim faaliyetinde bulunan mükelleflerin bu bölgelerde imal ettikleri ürünlerin yurt dışına satışından elde ettikleri kazançları ile serbest bölgelerde, bakım, onarım, montaj, demontaj, elleçleme, ayrıştırma, ambalajlama, etiketleme, test etme, depolama hizmeti alanlarında faaliyette bulunan ve hizmetin tamamını Türkiye’de yerleşmiş olmayan kişilerle, işyeri, kanuni ve iş merkezi yurt dışında bulunanlara veren hizmet işletmelerinin, söz konusu hizmetlere konu malların serbest bölgelerden Türkiye’ye herhangi bir şekilde girişi olmaksızın yabancı bir ülkeye gönderilmesi şartıyla bu hizmetlerden elde ettikleri kazançları gelir veya kurumlar vergisinden müstesnadır. Bu istisnanın 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasının (6) numaralı bendinin (b) alt bendi ile 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 15 inci ve 30 uncu maddeleri uyarınca yapılacak tevkifata etkisi yoktur.</i> ...

c) Yurt Dışı Çıkış Harcı

Kanun Teklifiyle, yurt dışı çıkış harcının 50 liradan 500 liraya çıkartılması önerilmektedir. Düzenleme, Kanun'un yayımını izleyen onuncu günde yürürlüğe girecektir.

İlgili Kanun Teklifi metnine aşağıdaki bağlantı yardımıyla ulaşabilirsiniz.

[Vergi Kanunları ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi](#)

Saygılarımızla,

Recep Bıyık
Mevzuat Eğitim ve Araştırma Başkanı
E-posta: recep.biyik@pwc.com